

Nº:100

Mot en progressiv majoritet

POLITISK STRATEGI
FÖR ARBETARRÖRELSEN

KATALYS.

Enna Gerin
Daniel Suhonen
Kalle Sundin

INNEHÅLL

INLEDNING: FRÅN VALLÖFTE TILL REFORMISM 3

VALRÖRELSEN 2022: KONTEXT OCH STRATEGI 4

EN VALRÖRELSE PRÄGLAD AV KRIG, PANDEMI OCH KLIMATKRIS 6

TRE SVENSKA LÄRDOMAR AV PANDEMIN 7

MOBILISERA ARBETARKLASSEN OCH SAMLA EN BRED LÖNTAGARMAJORITET 8

MÅLET MÅSTE VARA EN RIKSDAGSMAJORITET FÖR JÄMLIKHETSPOLITIK 12

VÄGEN TILL EN VALVINNANDE, PROGRESSIV MAJORITET 13

VI HAR RÅD MED FRAMTIDEN: 23 REFORMFÖRSLAG FÖR SVERIGE 16

REFORM 1-5: TA TILLBAKA VÄLFÄRDEN 19

REFORM 6-10: EN INVESTERINGSDRIVEN KLIMATOMSTÄLLNING 22

REFORM 11-15: TRYGGT ARBETSLIV OCH TRYGG PENSION 25

REFORM 16-20: BRYT SEGREGATIONEN OCH RYCK UPP

KRIMINALITET MED RÖTTERNA 28

REFORM 21-23: ÅTERUPPBYGG ETT STARKT FOLKFÖRSVAR 31

DAGS FÖR FINANSPOLITISK OMLÄGGNING FÖR SVERIGE:

VI HAR RÅD MED REFORMER 33

STORT UTRYMME ATT ÖKA STATENS SKATTEINTÄKTER 34

UNDERSKOTTSMÅL GÖR NÖDVÄNDIGA LÅNEINVESTERINGAR MÖJLIGA 36

STORT STÖD FÖR SMART VÄNSTERPOLITIK 38

DE SVENSKA VÄLJARNA VILL HA VÄNSTERPOLITIK 40

EN MAJORITET VILL HA PROGRESSIV FASTIGHETSAVGIFT 41

HÄLFTEN VILL HA ÅTERINFÖRD FÖRMÖGENHETSSKATT 42

FÅ FRUKTAR ISK-TAK 43

82 PROCENT VILL HA GARANTIPENSIONSTILLÄGG 44

SJU AV TIO ÄR NEGATIVA TILL GRÄDDFILER I VÅRDEN 45

TRE AV FYRA VILL BEKÄMPA KRIMINALITET MED FLER SOCIALARBETARE 46

EN MAJORITET VILL LÅNA TILL KLIMATINVESTERINGAR 47

BILAGA: SVARSRESULTAT SOM TABELLER 48

KATALYS RAPPORT
NO 100.

GRAFISK FORM-
GIVNING & OMSLAG:
JESPER WEITZ.

FOTO: S. 1,
GENNADIY
POZNYAKOV/
ADOBE STOCK
S. 4-5, SANNA
TÄRNHUVUD
AFTONBLADET/TT,
S. 16-17 & 33, TT;
S. 38-39, ISABELL
HÖJMAN/TT.

TRYCK: KOMMUNALS
VAKTMÄSTERI,
STOCKHOLM, 2022.

Från vallöften till reformism

När Katalys startade sin verksamhet för snart tio år sedan hade vi som centrala målsättningar att ändra bilden av den ekonomiska politiken för att möjliggöra investeringar i klimat, välfärd och arbete åt alla. Vi ville att Socialdemokraterna skulle ändra sig och bli motståndare till vinstuttag i skola och välfärd. Vi ville också få till stånd en debatt om behovet av höjda pensioner till vanliga löntagare. På samtliga dessa områden har ett avgörande skifte ägt rum. Debatten har svängt. Hindret för att förverkliga dessa centrala reformer är idag att det saknas en rödgrön majoritet i Sveriges riksdag. När vi går till val i september 2022 är det 20 år sedan de rödgröna partierna fick majoritet i ett val.

Efter valet 2018 startade Katalys ett långsiktigt arbete för att ta fram en strategi för att skapa förutsättningar för en kommande vänstermajoritet i riksdagen. Januariavtalet visade på behovet av ett förhållningssätt som klarar av att både hålla sverigedemokrater och den traditionella, arbetarfientliga högern borta från makten, men som också stärker stödet för den vänsterpolitik vi vill se genomförd. Som vi summerar i denna rapport är den enkla och brutala slutsatsen av åtta år i minoritetsregeringar att det inte finns några genvägar. Vill man se vänsterpolitik och jämlikhetsreformer i Sverige krävs en progressiv majoritet i riksdagen.

Som vi konstaterar längre fram i denna valstrategi talar mycket för att Sverige även efter valet 2022 skulle kunna få en socialdemokratiskt ledd regering. Frågan

vi har ställt oss, och försökt besvara, är hur Socialdemokraterna ska genomföra sin valrörelse, vilken politik partiet ska gå till val på och hur en kommande regeringsperiod med fortsatt samarbete med Centerpartiet ska bli en framgång för jämlikhetspolitiken. Hur kan en mandatperiod där kompromisser och fortsatt respekt för andra partiers önskemål ändå leda till politiska resultat, en handlingskraftig regering och en vänstersida som växer av att sitta i regeringsställning?

Rapporten du håller i din hand innehåller en valstrategi och en omvärldsanalys för våren 2022 – efter två år av pandemi, när ett krig pågår i Europa och Sverige går till val. Vi har också listat 23 reformer som vi anser borde genomföras i Sverige under kommande decennier. Vi visar hur en reformpolitik som moderniserar, klimatsäkrar och gör Sverige till ett mer jämlikt, jämställt, tryggt och rättvist land kan skapas. Slutligen visar vi också, genom en opinionsmätning utförd av Novus, att rätt utformad kan denna vänsterpolitik, med ambition att utjämna klyftorna, också vinna stort stöd i väljarkåren.

Hela rapporten är skriven i andan av stort allvar men också stor tillförsikt. Detta är vad vi tror att arbetarrörelsen, vänstern och klimatrörelsen borde göra för att fullt ut ta ansvar för Sverige.

Katalys, Stockholm, april 2022

Enna Gerin

Daniel Suhonen

Kalle Sundin

Valrörel

sen 2022

KONTEXT OCH STRATEGI

En valrörelse präglad av krig, pandemi och klimatkris

Den svenska valrörelsen 2022 kommer att präglas av tre internationella kriser: Rysslands folkrättsvidriga anfallskrig mot Ukraina, efterverkningarna av coronapandemin och den pågående klimatkrisen. Vladimir Putins beslut att inleda en fullskalig invasion av Ukraina den 24 februari 2022 är en historisk vändpunkt i paritet med Berlinmurens fall 1989 och terroristattacken mot World Trade Center den 11 september 2001.

Det är svårt att i detta nu få ett grepp om dess betydelse och långsiktiga konsekvenser – för Sverige, Europa och världen. Fokus i valrörelsen kommer sannolikt hamna främst på frågor som rör svensk och europeisk försvars- och säkerhetspolitik. Natofrågan, den bristande krisberedskapen och det svaga civilförsvaret är exempel på ämnen som kommer att ta mer utrymme. De ekonomiska konsekvenserna av kriget och sanktionerna mot Ryssland kommer att påverka priserna på drivmedel, olja, gas och el, vilket kan skapa problem för Europas energiförsörjning. Livsmedelspriserna kan komma att stiga kraftigt. Risken för en ekonomisk nedgång ökar. Flera miljoner ukrainska flyktingar kommer att behöva söka skydd i länder inom EU.

Det kommer, med andra ord, förmodligen bli en valrörelse i skuggan av ett krig

i Europa. I nuläget är det svårt att avgöra vilken betydelse detta kommer att få för väljarnas val av parti i riksdagsvalet i höst.

Sedan finanskrisen 2008 har stora omprövningar skett i synen på den ekonomiska politiken i västvärlden. Under 2010-talet började allt fler inse att avregleringar, privatiseringar, skattesänkningar och den hårda åtstramningsdoktrinen inom finanspolitiken hade nått vägs ände. Samtidigt har staten och det offentliga försumrats som ett resultat av nyliberalismens blinda tro på de fria marknadskrafterna. Framför allt klimatkrisens akuta betydelse har bidragit till omprövningen. Redan i den omedelbara efterdyningen av finanskrisen för fjorton år sedan formulerades idéer om en Green New Deal. Idag har klimatkeynesianism blivit ett etablerat sätt att ta sig an frågan om den omställning som vi oundvikligt står inför.

I USA, som länge har varit på efterkälken när det kommer till klimatåtgärder, har president Joe Biden ökat de offentliga investeringarna i infrastruktur och hållbar energiproduktion. Idén om en Green New Deal tar en allt tydligare plats inom EU. Här hemma har insikten om behovet av en aktiv stat som gör stora klimatinvesteringar för att klara klimatmålen intensifierats på ett par år. Förutom klimatvinsten kommer dessa investeringar att möjliggöra en nyindustrialisering som ger Sverige en framträdande position i framtidens fossilfria ekonomi. Klimatet har gått från att vara en fråga som har dominerats av

individuella marknadslösningar till att handla om vad politiken kan göra för att skapa jobb och välstånd när vi nu ställer om för framtiden.

De senaste årens hantering av coronapandemin blev till slut spiken i kistan för den finanspolitiska åtstrammingspolitiken. Politikerna agerade snabbt och resolut för att möta de ekonomiska chocker som följde i pandemins spår. Staten gick in och garanterade att pengarna inte skulle ta slut. Sjukvården och välfärden fick de finansiella resurser som behövdes, jobb och människors inkomster räddades genom omfattande korttidspermitteringar och företagen hölls flytande med stora stöd och uppskjutna skattebetalningar. Plötsligt efterfrågade alla en ekonomisk politik som faktiskt hade muskler att göra skillnad – en politik som inte stirrar sig blind på att betala tillbaka och minska på statsskulden.

Mycket tyder på att den säkerhetspolitiska och ekonomiska kris som följer av kriget i Ukraina ytterligare kommer att förstärka insikten om behovet av

Det är arbetarrörelsens uppgift att vinna ett kraftfullare politiskt mandat för att se till att det starkare samhällsbygge som nu behövs blir en jämlik välfärdsstat och inget annat.

ett starkare och tryggare samhälle. Krigshotet och nödvändigheten att rusta upp försvaret kommer att påverka det nya ekonomiska paradigmet som formuleras just nu. Klimatkris, pandemi och krig – inför dessa stora utmaningar har vi inte längre råd att se

på när marknadskrafterna härjar fritt och försvagar centrala delar av statens institutioner och offentliga verksamhet. Det kommer att krävas fler regler, mer demokratisk kontroll och en aktivare stat. Kriserna vi befinner oss i och står inför kan bara mötas gemensamt.

Samtidigt är det arbetarrörelsens uppgift att i detta paradigmskifte vinna ett kraftfullare politiskt mandat för att se till att det starkare samhällsbygge som nu behövs blir en jämlik välfärdsstat och inget annat.

Tre svenska lärdomar av pandemin

När pandemin slog till mot Sverige i början av 2020 blev, för det första, de stora bristerna i krisberedskap, sjukvård och äldreomsorg snabbt tydliga. Åtstrammingspolitiken hade lett till decennier av besparingar, nedskärningar och så kallade effektiviseringar i välfärden. Sverige mötte pandemin med det lägsta antalet intensivvårdsplatser per capita i hela EU. Många regioner hade struntat i sitt lagstadgade ansvar att bygga upp tillräckliga beredskapslager av utrustning och läkemedel. Inom den kommunala äldreomsorgen saknades tillräckligt med personal och utrustning för att bedriva en smittsäker omsorg. Det statliga apotekets övergripande ansvar för läkemedelsförsörjningen under kris och höjd beredskap hade slarvats bort i och med apoteksavregleringen och privatiseringen 2006. Man förlitade sig, helt enkelt, på att marknaden skulle lösa problem även under en global kris, vilket ledde till att regioner och kommuner nu bland annat fick panikupphandla skyddsutrustning. I vissa kommuner saknades tillräcklig skyddsutrustning under pandemins första fas. Stora nedskärningar inom totalförsvaret och

framför allt civilförsvaret har också bidragit till Sveriges dåliga krisberedskap. Sverige får aldrig vara så illa rustat igen.

Den andra lärdomen handlar om den offentliga sektorns revansch. Under en lång tid har den offentliga sektorns betydelse för samhället och ekonomin underskattats och nedvärderats. Den har framställts som tärande medan den privata sektorn har setts som närande. Pandemin visade med all tydlighet hur fel detta antagande är. Utan en stark och fungerande sjukvård, förskola, grundskola och äldreomsorg kan inte resten av samhället fungera. Om sjukvården inte har tillräcklig kapacitet, om skolor och förskolor hålls stängda och om de äldre inte får en god omsorg tvingas andra delar av samhället stänga ner. Coronakommissionen pekade på stora

Den svenska arbetarklassen förtjänar nu respekt för det hårda arbete och de uppoffringar som gjordes för att samhällets centrala funktioner skulle fortsätta att fungera även under pandemin.

strukturella brister inom den svenska äldreomsorgen och uppmanade riksdag och regering att bland annat att se över bemanningen, öka anställningstryggheten och personalkontinuiteten, minska antalet timanställda samt stärka den medicinska kompetensen. Det är nu hög tid att uppvärdera den offentliga sektorns roll och ge välfärdens medarbetare tillräckliga resurser, fler kollegor och värdiga arbetsvillkor. Bara så kan välfärdens kvalitet höjas och arbetsmiljön för välfärdsarbetarna säkras.

Sist, men inte minst, blev det under

pandemin också tydligt att många samhällsviktiga yrken är arbetaryrken som under en längre tid har dragits med låg status, dåliga arbetsmiljöer och alldeles för låga löner. Det handlar om transport-, logistik-, butiks- och lagerarbeten – yrken som ser till att det finns mat, varor och mediciner i hyllorna. Det handlar om alla de som kör bussar, tåg, spårvagn och tunnelbana och ser till att de som måste ta sig till jobbet kommer till jobbet; om alla arbetare som jobbar i energisektorn för att säkra landets elförsörjning; om alla välfärdsarbetare som tar hand om sjuka, barn och äldre.

Av LO-kollektivets över 1,4 miljoner medlemmar uppgav 93 procent att de inte kunde jobba hemifrån under pandemin. Coronakommissionen valde att särskilt lyfta fram den svenska smittskyddsstrategins klassblindhet i sin kritik av hanteringen av pandemin. Kommissionen menar att många av de åtgärder som sattes in var anpassade för en "välutbildad medelklass med goda möjligheter att skydda sig mot smittan, navigera i vårdssystemet och arbeta hemifrån". Samma klassblindhet återfanns även under vaccineringen när ekonomiskt utsatta områden blev de minst vaccinerade. Den svenska arbetarklassen förtjänar nu respekt för det hårda arbete och de uppoffringar som gjordes för att samhällets centrala funktioner skulle fortsätta att fungera även under pandemin.

Mobilisera arbetarklassen och samla en bred löntagarmajoritet

De senaste åren har det skett ett enormt skifte i politiken. Det handlar om vilka som uppfattas som marginalväljare, det vill säga vilka som anses avgöra val och vilken slags politik dessa väljare

FIGUR 1.

Socioekonomiska klasser i andel (procent) av förvärvsarbetande befolkning (16–64 år), 2014–2015.

SOCIOEKONOMISKA KLASSER	PROCENT
EJ FACKLÄRDA ARBETARE	19,8
+ FACKLÄRDA ARBETARE	17,5
+ LÄGRE TJÄNSTEMÄN	12,0
= ARBETARKLASS	49,3
MELLANTJÄNSTEMÄN	23,2
HÖGRE TJÄNSTEMÄN	17,9
FÖRETAGARE	9,6
TOTALT	100

KÄLLA: SCB, 2018.

efterfrågar. För bara tio år sedan var politiken fortfarande fast i en blind jakt på den så kallade medelklassen, men den "medelklass" som de politiska partierna ville vinna var – medvetet eller omedvetet – feltolkad.

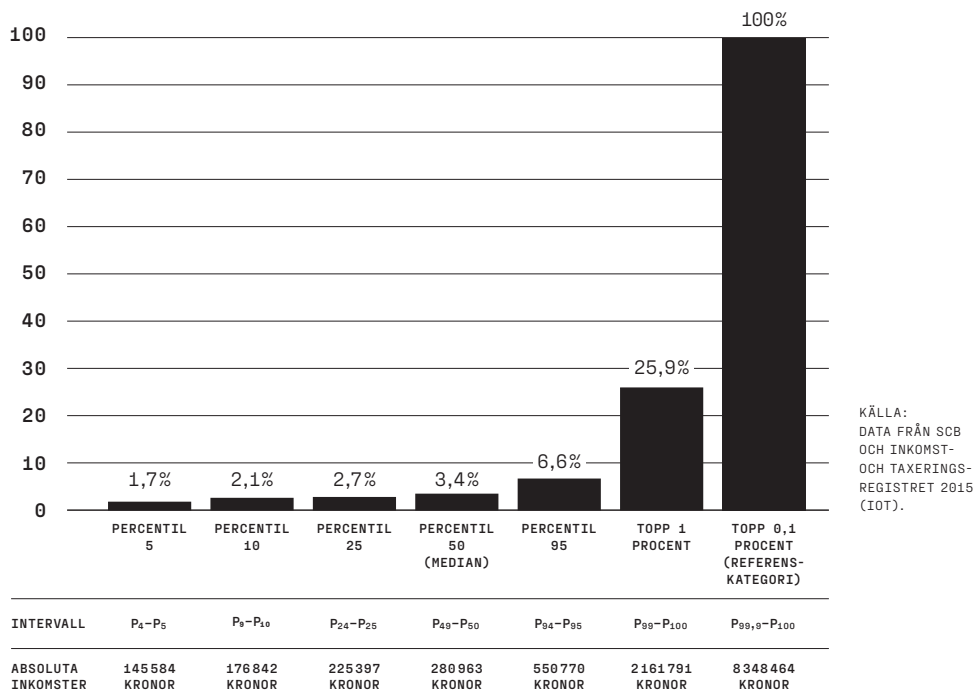
Den verkliga ekonomiska medelklassen har genomsnittliga inkomster, jobb och liv. Det är medelklassens som bor i mellanstora svenska städer. Mannen har ofta ett arbetarjobb inom tillverkningsindustrin, kvinnan ofta ett arbetar- eller tjänstemannajobb inom offentlig sektor. Den reellt existerande ekonomiska medelklassen är ett landskap som består av LO-medlemmar, TCO:are, småföretagare och en hel del akademiker. Men den "medelklass" som av de politiska beslutsfattarna ansågs avgöra val feltolkades som det samhällsskikt med högst arbetsinkomster i Sverige, en urban övre medelklass som bor i villa i någon av storstädernas närförorter eller bostadsrätt i innerstan och där båda makarna snarare har högre tjänstemanna- eller chefsjobb. Det var för dem politiken på 2000-talet formades.

Samtidigt hade arbetarklassen sedan 1990-talet närapå uttraderats som politiskt subjekt i den offentliga debatten. Ingen talade om eller till arbetarklassen längre, allt färre verkade identifiera sig med den. Alla var plötsligt medelklass och idealet var, som vi har sett ovan, den urbana övre medelklassen. Men arbetarklassen hade inte försvunnit, den finns fortfarande. I Katalys klassutredning *Klass i Sverige* från 2018 kunde vi visa att arbetarklassen visserligen har minskat sedan 1980-talet men att närmare hälften av alla förvärvsarbetande i mitten av 2010-talet fortfarande tillhörde arbetarklassen (se figur 1).

Arbetarklassens plötsliga politiska comeback kan spåras till sommaren 2016. När Storbritannien först röstade för Brexit och Donald Trump några månader senare valdes till president i USA blev det en chock för det politiska etablissemangen i västvärlden. Politikens fokus började på allvar skifta från den urbana övre medelklassens behov. Partierna försökte förstå varför de som hade blivit förlorare till följd

FIGUR 2.

Resten av oss i relation till topp 0,1 procent inkomster.

av globaliseringen hade övergett det politiska mittfältet för att söka sig till högerpopulistiska krafter istället. I Sverige har arbetarrörelsen brottats med frågan om Sverigedemokraternas framgångar ett tag. Socialdemokraterna har på senare år gjort en välbehövlig självrannsakan och börjat inse hur farligt det är att ta sina egna kärnväljare för givna.

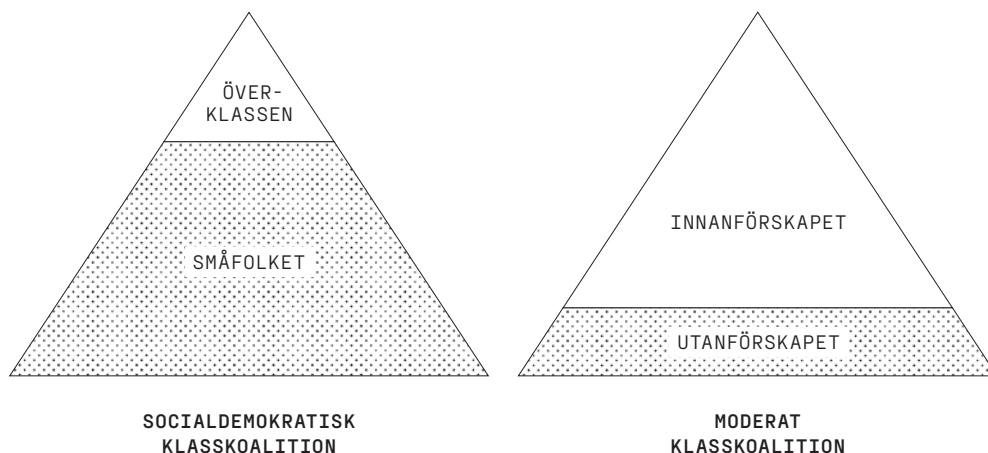
Det är tydligt att alla partier inför valet 2022 uppfattar arbetarklassen, och framför allt den utanför storstäderna, som en av de avgörande grupperna av marginalväljare att appellera till. Det gör man rätt i – Socialdemokraterna måste nu vinna tillbaka LO-väljarnas förtroende. Mycket talar för att det är LO-väljarna som kommer att avgöra valet. Socialdemokratiska partier som har hittat sätt att appellera till en bred

arbetarklass har haft framgångar på senare år. Se på de tyska socialdemokraterna som vann valet 2021 med löften om högre pensioner, höjd minimilön och lägre hyreshöjningar. Där var budskapet att alla arbetare som har kämpat sig igenom pandemin nu ska få den respekt de förtjänar. I samma anda och samma år vann norska Arbeiderpartiet valet med huvudbudskapet att "Nu är det vanligt folks tur". Och i Portugal i januari 2022 fick det styrande Socialistpartiet väljarnas förtroende för en tydlig fördelningpolitik för tredje gången på raken.

Dock är det viktigt att inte enbart stirra sig blind på att arbetarklassen är den största klassen (49,3 procent), utan också vända sig till mellantjänstemännen (23,2 procent) som har snarlika villkor som arbetarklassen. Läger man därtill att cirka två tredjedelar av gruppen

FIGUR 3.

Socialdemokratisk och moderat klasskoalition.

företagare (9,6 procent) hamnar i kategorin småföretagare kan ytterligare sex procentenheter av de i förvärvsarbetande ålder läggas till en brett definierad arbetarklass. Tillsammans utgör de då den stora majoriteten vanliga löntagare (ungefär 79 procent) som tjänar på en tydlig fördelnings- och välfärdspolitik.

Arbetarväljare kan mobiliseras, inte minst i dessa oroliga tider, med en vänsterpolitik för gemenskap och social sammanhållning, genom löften om en kraftig upprustning av välfärden.

Dessa närapå åtta tiondelar av befolkningen är den breda löntagarmajoriteten, som tjänar på gemensamma lösningar, och skulle kunna mobiliseras med en framtidsinriktad vänsterpolitik.

Samtidigt är det tydligt, om man också ser till inkomststrukturen i Sverige, att väldigt breda grupper har liknande

inkomstnivåer, medan en liten grupp på toppen är de som sticker ut (se figur 2). Läger man samman klasstrukturen och inkomststrukturen inser man att de allra flesta medborgare har liknande löner och jobb och välfärdsbehov. Trots detta är det inte majoritetens intressen som har stått i fokus under de senaste trettio årens politiska debatt.

Mot vänsterns inkluderande löntagarmajoritet underifrån står en högerpolitik uppifrån och ner, som tydligast under Fredrik Reinfeldts regeringstid ställde grupp mot grupp och skapade en falsk motsättning mellan de som kunde arbeta och de som var sjuka och arbetslösa. Mellan de ovanför arbetslinjen och de andra under, som man kallade "utanförskapet" (se figur 3).

Det finns alltså stora möjligheter för Socialdemokraterna att samla en bred väljarkoalition i valet 2022. Arbetarväljare kan mobiliseras, inte minst i dessa oroliga tider, med en vänsterpolitik för gemenskap och social sammanhållning, genom löften om en kraftig upprustning av välfärden, ökad trygghet, och satsningar på såväl försvaret som samhälls-servicen i hela landet. Budskapet ska

vara att ta tillbaka kontrollen och stärka de offentliga institutionerna för att bygga ett starkare samhälle. Den urbana medelklassen kan därtill mobiliseras med Magdalena Anderssons kompetens, erfarenhet och statsmannaskap samt partiets tydliga distansering från Sverigedemokraternas auktoritära och konservativa nationalism. Ulf Kristersson har gjort ett historiskt misstag att i en tid präglad av osäkerhet binda sig så starkt till ett samarbete med Sverigedemokraterna. Det bör Socialdemokraterna vända till sin fördel. Risken är stor att Moderaterna och Liberalerna genom sin högerpopulistiska SD-sväng nu alierar stora delar av sina kärnväljare med frihetliga värderingar i storstäderna. Här finns möjlighet att bygga en bred väljarkoalition mellan arbetarklassen och den urbana medelklassen.

Målet måste vara en riksdagsmajoritet för jämlikhetspolitik

Vid valet hösten 2022 är det tjugo år sedan landet fick en rödgrön majoritet i ett riksdagsval senast. I valet 2002 samlade Göran Perssons socialdemokrater tillsammans med Vänsterpartiet och Miljöpartiet 53 procent av väljarstödet. Valet därefter, år 2006, möjliggjorde en borgerlig majoritet Fredrik

Reinfeldts första mandatperiod fullspäckad med högerreformer. Sedan Sverigedemokraternas intåg i riksdagen 2010 har vi haft tre mandatperioder av minoritetsregeringar som har fått allt svårare att agera handlingskraftigt. För varje period har det blivit mer komplicerat att få ihop ett regeringsunderlag. För att kunna bilda en regering och samtidigt hålla Sverigedemokraterna utanför regeringsinflytande har överenskommelser och avtal slutits mellan partierna.

Stefan Löfvens första mandatperiod präglades av den så kallade Decemberöverenskommelsen och den andra mandatperioden dikterades av Januariavtalet, som gav Centerpartiet och Liberalerna ett alldeles för stort inflytande över den förda politiken. Genom dessa avtal har Sverigedemokraterna hållits utanför direkt regeringsinflytande, Socialdemokraterna har fått leda regeringen och vi har i två mandatperioder haft en socialdemokratisk statsminister.

Men under Stefans Löfvens sju år vid makten har Socialdemokraterna samtidigt haft en av sina mest reformfattiga regeringsperioder någonsin. I bästa fall har man lyckats bromsa en dålig utveckling, i värsta fall har man administrerat skadliga nyliberala reformer som Centerpartiet och Liberalerna har förhandlat sig till. Framför allt har de två senaste mandatperioderna varit en bortkastad chans att göra något åt en rad stora samhällsbrister – som ojämlikheten, skolans förfall eller bostadsbristen, för att inte nämna frånvaron av klimatsatsningar. I den bemärkelsen har det varit åtta magra år för socialdemokratin, där man trots regeringsmakten inte på ett kraftfullt sätt har lyckats lösa de samhällsproblem som finns.

Dock har Socialdemokraterna under de senaste åtta åren samtidigt förflyttat sin egen position vänsterut på ett antal centrala områden. Exempelvis har

De två senaste mandatperioderna har varit en bortkastad chans att göra något åt en rad stora samhällsbrister – som ojämlikheten, skolans förfall eller bostadsbristen.

man satt ner foten i frågan om vinster i välfärden och talar nu klarspråk om den segregering som marknads-skolan. Partiet vågar nu utmana Pensionsgruppen och går fram med förslag om ordentligt

Med största sannolikhet kommer Centerpartiet återigen behövas i regeringsunderlaget och därför är det viktigt att arbetarrörelsen får valrörelsen att handla om populära socialdemokratiska förslag.

höjda pensioner. Problemet är inte längre att Socialdemokraterna vill för lite eller fel saker. Det stora problemet idag är att de rödgröna partierna är för svaga för att få igenom några betydande jämlikhetsreformer av samma storlek som när Fredrik Reinfeldts högerregering kraftigt nedmonterade välfärdsstaten mellan 2006 och 2014. Det finns en uppenbar slutsats att dra av detta: Vill vi ha vänsterpolitik i framtiden krävs en vänstermajoritet i riksdagen. Målet för Socialdemokraterna måste vara att få ihop en majoritet i riksdagen som gör en kraftfull progressiv reformpolitik för jämlikhet möjlig.

Vägen till en valvinnande, progressiv majoritet

I början av 2022 ser utsikterna goda ut för de rödgröna – Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet – att stärka sitt mandat och de två röda partierna att bli starkare i det rödgröna. Efter valet hösten 2022 är det fullt möjligt att Socialdemokraterna

med Magdalena Andersson i spetsen får fortsatt förtroende att leda en regering med en majoritet i riksdagen bakom sig.

I och med partiledarbytet hösten 2021 har Socialdemokraterna lyckats förnya sig inför valet och parera den väljartrötthet som skulle ha funnits om Stefan Löfven efter åtta år vid makten hade lett partiet i en tredje valrörelse. Magdalena Andersson har mycket höga förtroendesiffror och upplevs av många som erfaren, kompetent och stabil i en orolig tid. Samtidigt har Vänsterpartiet under Nooshi Dadgostars ledning tuffat till sig och blivit bättre på att förhandla till sig vänsterpolitik, vilket verkar ha mobiliserat många nya medlemmar och lett till ökade opinionssiffror för Vänsterpartiet. En framgångsvåg som dock ser ut att bromsa in i och med den nya politiska dagordning som kriget i Ukraina och det försämrade säkerhetspolitiska läget har fört med sig.

Samtidigt kan relativt små positiva förändringar i väljarstödet få en stor effekt på var tyngdpunkten hamnar i en ny regering efter valet. Om exempelvis Socialdemokraterna får 32 procent istället för 28 procent, Vänsterpartiet får 10 procent istället för 8 procent och Miljöpartiet klarar riksdagsspärren och hamnar på 4 procent innebär det att de tre rödgröna partierna skulle samla 46 procent av väljarstödet. Tillsammans med Centerpartiet kan de rödgröna då bilda en majoritetsregering eller få ihop ett majoritetsunderlag för ett stabilt budgetsamarbete. Med största sannolikhet kommer alltså Centerpartiet återigen behövas i regeringsunderlaget och därför är det viktigt att arbetarrörelsen får valrörelsen – och i förlängningen valresultatet – att handla om populära socialdemokratiska förslag. En stark vänstervalvind i kombination med tydliga och väl avvägda vallöften skulle kunna leda till en stark

förhandlingsposition i regeringsförhandlingar med Centerpartiet efter valet.

Efter den turbulenta mandatperioden vi har bakom oss, och i skuggan av världsläget och krigsmullret i vår omvärld, måste det kortsiktiga målet vara att bilda en majoritetsregering eller ett stabilt budgetsamarbete med alla partier som bidrar till att släppa fram en socialdemokratisk statsminister efter valet 2022. Om Vänsterpartiet är en del av regeringsunderlaget ska det erkännas och partiet bör behandlas därefter. Samma sak gäller för Centerpartiet och Miljöpartiet. Socialdemokraterna har inte råd med ännu ett illa förhandlat Januariavtal och en mandatperiod med återkommande regeringskriser. Partierna i ett kommande regeringsunderlag måste ta ansvar för att skapa stabilitet. Allt annat är oansvarigt och gynnar bara det högerkonservativa SD-blocket i regeringsfrågan.

Det säger sig självt att inget parti får igenom allt det vill, att ett samarbete måste formars av konstruktiva ambitioner att tillsammans lösa landets problem.

Om Socialdemokraterna går fram med tydliga vallöften och reformer som sätter agendan i valrörelsen och talar till en bred löntagarkoalitions intressen och värderingar – då kan man vinna valet.

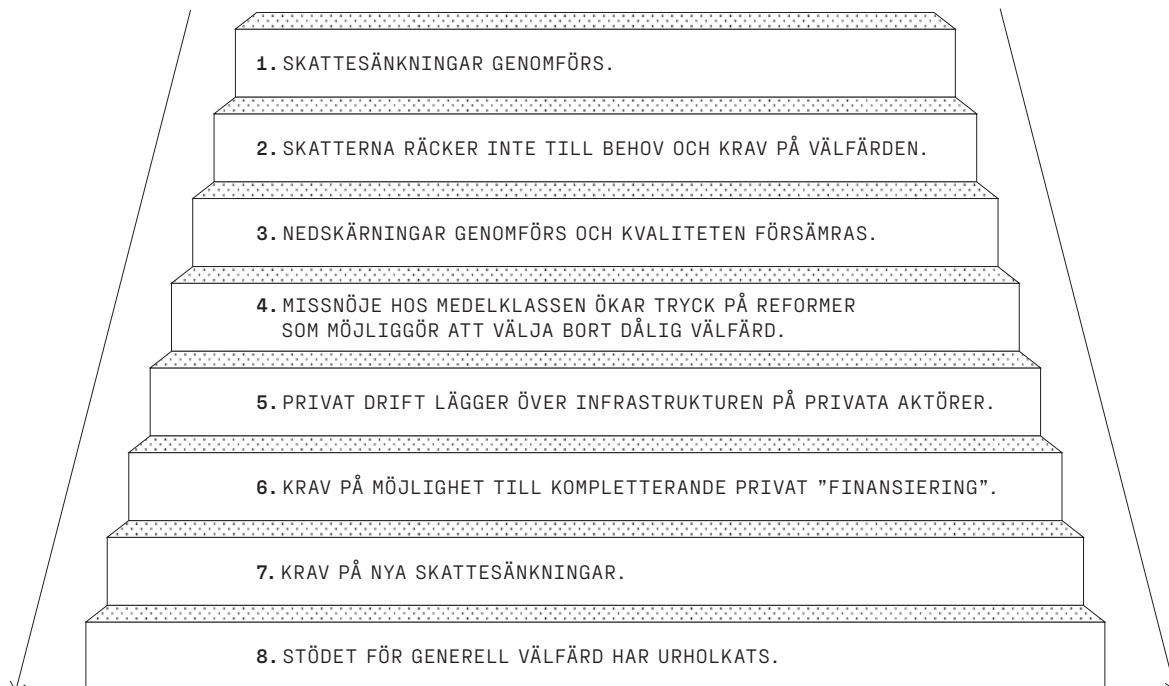
Därför är det viktigt att Socialdemokraterna är tydliga med vad man lovar väljarna, vilket som är mandatet och vilka reformer partiet vill genomföra. Men om Centerpartiet vägrar bidra till ett stabilt regeringsunderlag under de premisserna måste Socialdemokraterna

vara beredda att gå i opposition. Ambitionen kan inte vara makt till vilket pris som helst. Dessutom har det visat sig vara en usel förhandlingstaktik gentemot Centerpartiet. Kravet ska vara ett stabilt regeringsunderlag och antingen en koalitionsregering eller ett organiserat budgetsamarbete, där de kompromisser som görs inom ramen för regerings-samarbetet leder till majoritetsbeslut i Sveriges riksdag. På så sätt kan Sverige få en stark och handlingsinriktad regering och samtliga partier som ingår i samarbetet få igenom sina centrala vallöften.

Men den socialdemokratiska partiledningen kan inte en gång till ges ett carte blanche kring politikens innehåll. Mandatet måste tydliggöras. Politiken som förs ska vara den som partiet har gått till val på. I ett större perspektiv handlar det om demokratis kraft och överlevnadsförmåga. Ojämligheten och klyftorna som är grogrunden till Sverigedemokraternas framgång måste börja minska nu.

Om Socialdemokraterna går fram med tydliga vallöften och reformer som sätter agendan i valrörelsen och talar till en bred löntagarkoalitions intressen och värderingar – då kan man vinna valet. Ofta har det socialdemokratiska valmanifestet presenterats häpnadsväckande sent, bara tiotalet dagar före valet, vilket skapar politisk otydlighet. Ofta har avgörande vallöften inte hämtats ur behov som dikterats av verkligheten eller diskuterats i arbetar-rörelsen, istället har de haft karaktären av skrivbordsprodukter från tjänstemän på regeringskansliet. Så var det med maxtaxan och nu senast familjeveckan. Valarbetarna togs på sängen av de lika yrvakna förslagen. Slutsatsen är att valmanifestet 2022 måste komma tidigare än två veckor före valdagen för att kunna användas till att bygga legitimitet och tryck kring vallöftena.

FIGUR 4.

Privatiseringstrappan.

Under 2000-talet har allt större delar av välfärden skiktats upp med friskolor, vårdval och privata försäkringar. Valet 2022 är ett utmärkt läge att gå till en välfärdspolitisk offensiv för att reparera bristerna. Annars är risken stor att krafterna i den nyliberala privatiseringstrappan (se figur 4) får förnyad kraft att spränga upp systemet och försvåra möjligheterna för vänsterpolitik under lång tid. Men det kräver att Socialdemokratin rör sig från spridda vallöften till en omfattande och framåtsyftande reformism. Socialdemokraterna ska utifrån en gedigen samhällsanalys identifiera målsättningar och reformområden som behöver åtgärdas. De politiska åtgärder som föreslås ska bidra till att nå de centrala samhällsmål som har identifierats. Välfärdspolitiken och de gemensamma trygghetssystemen blir avgörande

både för att kunna komma till rätta med dagens ojämlikhet och välfärdsbrister och för att bygga en progressiv löntagarmajoritet till vänster. Målet måste vara att återskapa ett välfärdssystem som i sig självt blir ett sammanhållande kitt i ett fragmentariskt och sönderdelat samhälle, men också själva fogmedlet i en förnyad klasskoalition som inbegriper en mångkulturell arbetarklass, mellantjänstemän, småföretagare i hela landet och progressiva skikt av de högre tjänstemännen i storstäderna.

Socialdemokraterna och deras samarbetspartier måste göra verkstad av vad man lovar. Ett antal centrala systemförstärkande och solidaritetsskapande reformer måste genomföras under mandatperioden. Att nästa S-ledda regering styr i majoritet är en förutsättning för detta.

Vi har råd med framtiden

23 REFORMFÖRSLAG

FÖR SVERIGE

Det behövs reformer som gör Sverige till ett starkare, mer jämlikt och mer rättvist samhälle. Här listar vi några reformförslag inför framtiden – en sorts hjälp på traven för vänstersidan nu när man ska formulera sina vallöften. Vi har valt att fokusera på fem områden: välfärd, klimat, segregation, arbetsliv och försvar.

Det här är Katalys 23 reformförslag för Sverige.

REFORM 1-5

Ta tillbaka välfärden

Något av det vackraste vi har i Sverige är vår gemensamma och solidariska välfärdsmodell. Den binder oss samman, skapar gemenskap, sammanhållning och tillit mellan människor. Denna modell står på fyra ben. Den ska vara generell och inkludera alla medborgare på lika villkor. Välfärden ska finansieras gemensamt via skattsedeln. Välfärden ska organiseras och drivas offentligt. Dessutom ska välfärdstjänsterna vara så pass omfattande och av så god kvalitet att systemet blir attraktivt för stora delar av befolkningen. Den offentliga sektorn skapades för att samhällsinstitutioner som skolan, sjukvården och äldreomsorgen skulle finnas där för alla medborgare. Därför ska den fredas från marknaden och den privata sektorns vinstjakt.

Tyvärr har vi de senaste decennierna sett hur Sveriges välfärd på område efter område har börjat monteras ner. Ständiga nedskärningar, besparingar och effektiviseringar har försämrat kvaliteten och arbetsmiljön. Driften av välfärden har privatiserats, vilket har lett till vinstjakt, marknadsstyrning och mindre demokratisk insyn och kontroll.

Nu utmanas även den gemensamma finansieringen när allt fler skaffar privata sjukvårdsförsäkringar och köper sig förtur i sjukvårdskön. Därför föreslår vi fem viktiga välfärdsreformer för att utveckla och bygga ut den gemensamma välfärden, samtidigt som den offentliga finansieringen, organiseringen och styrningen av välfärden säkras och förstärks.

- **Anställ 300 000 fler i skolan, sjukvården och äldreomsorgen**
- **Förbjud vinstläckage och aktiebolag i den skattefinansierade välfärden**
- **Avveckla marknadsstyrningen av den offentliga sektorn**
- **Stoppa privata sjukvårdsförsäkringar och säkra den gemensamma sjukvården**
- **Gör tandvården till en del av den allmänna sjukvården**

Anställ 300 000 fler i skolan, sjukvården och äldreomsorgen

1

Välfärdens största utmaning det kommande decenniet är att bryta den kroniska underbemanningen samtidigt som verksamheterna ska byggas ut för att möta den demografiska utvecklingen och de stora pensionsavgångarna. De kommande fem åren behöver 235 000 anställas inom den offentliga sektorn bara för att upprätthålla dagens pressade standard. Ytterligare 75 000 anställda behövs för att höja kvaliteten för medborgarna och förbättra arbetsmiljön för

välfärdsarbetarna. Idag är det ett stort problem att många som arbetar i välfärden vill sluta. Skattekvoten behöver höjas för att finansiera utbyggnaden och kvalitetshöjningen av välfärden. Arbetsmiljö, villkor och löner behöver förbättras väsentligt för att säkra rekryteringen till de nya välfärdsjobben. Massiva utbildningsinsatser behöver sättas in för att utbilda och vidareutbilda välfärdspersonal och säkra kompetensförsörjningen inom välfärden.

Förbjud vinstläckage och aktiebolag i den skattefinansierade välfärden

2

När välfärden ska byggas ut och finansieringen kraftigt stärkas måste vinstläckaget ur den skattefinansierade välfärden stoppas. Välfärdens resurser ska gå till förskolebarnen, eleverna, patienterna och brukarna av hemtjänst och äldreomsorg. Pengarna behövs till fler anställda, högre kvalitet, bättre arbetsmiljö och ökad kompetens inom

välfärden. Pengarna får inte läcka ut i egenskap av privata vinster till ägare av stora skolkoncerner, sjukvårdsbolag och äldreomsorgsföretag. Aktiebolag måste förbjudas inom skattefinansierad välfärd. Den offentliga och idéburna driften av välfärden ska stärkas och utvecklas. Det är dags för samhället att ta tillbaka den demokratiska kontrollen.

Avveckla marknadsstyrningen av den offentliga sektorn

3

Förbud mot privata vinster och aktiebolag inom välfärden kommer ensamt inte att lösa problemet med den övergripande marknadsstyrningen av skolan, sjukvården och äldreomsorgen. Marknadslogiken har spridit sig och fått fäste även i de offentliga och idéburna delarna av välfärden. Påtvingade valfrihetssystem, konkurrensutsättningar och beställar–utförarmodeller leder till

fragmentering, ökad kontrollbyråkrati och ineffektiv användning av välfärdsresurser. Politiken får inte abdikera från sitt ansvar att styra välfärdens resurser efter behov. Välfärdsarbetarnas professioner och villkor har försvagats. Marknadsstyrningen av den offentliga sektorn måste börja avvecklas och ersättas med en tillitsbaserad styrning som stärker välfärdsarbetarnas roll inom välfärden.

Stoppa privata sjukvårdsförsäkringar och säkra den gemensamma sjukvården

4

Privata sjukvårdsförsäkringar bryter mot hälso- och sjukvårdslagens paragraf om vård på lika villkor och vård efter behov. Försäkringarna utesluter gamla, fattiga och sjuka i enlighet med affärsidén att skapa lönsamma försäkringskollektiv av unga, friska och arbetsföra personer. Syftet med försäkringarna är att försäkringsinnehavarna ska gå före i kön och få snabbare tillgång till vård än andra medborgare. Detta undergräver vårt jämlika sjukvårdssystem som bygger på en gemensam finansiering av sjukvården

via skatterna. I den tredje delen av denna valstrategi visar vi att 70 procent av svenskarna är emot att den skattefinansierade sjukvården låter patienter med privata sjukvårdsförsäkringar få snabbare tillgång till vård än regionens egna patienter. Kryphålen i förmånsbeskattningen av försäkringarna måste täppas igen och en stopplag bör införas som förbjuder privata vårdgivare att blanda försäkringspatienter och offentligt finansierade patienter under ett och samma tak.

Gör tandvården till en del av den allmänna sjukvården

5

I Sverige har tandhälsan blivit en tydlig klassfråga. Många i samhället har inte råd att gå till tandläkaren, vilket i förlängningen drabbar privatekonomin hårt när dyra tandläkarbesök och ingrepp till slut blir oundvikliga. Dagens system behandlar inte munnen och tänderna som en del av kroppen, istället för att se kroppen och hälsan som en helhet. I Sverige ska alla

oavsett inkomst regelbundet kunna besöka tandläkaren för tandvård som både är nödvändig och förebyggande. Vi behöver en tandvårdsreform som likställer tandvård med övrig hälso- och sjukvård. Det skulle förbättra folkhälsan och öka jämlikheten i Sverige. Tandvården bör därför ingå i den allmänna hälso- och sjukvårdsförsäkringen.

REFORM 6-10

En investeringsdriven klimatomställning

Sverige har en ovillkorlig plikt att så snabbt som möjligt göra vad vi kan för att stoppa klimatförändringarna, inte bara för oss själva utan för alla de generationer som kommer efter oss. Omställningen är dock inte bara ett svar på ett hot mot vår planet, den är också – om den genomförs rättvist och kollektivt – ett sätt att stärka Sverige som välfärdsland och förbättra människors livskvalitet. Klimatpolitiken kan inte bara handla om att minska utsläppen, den måste också bidra till att skapa välbefinnande. Dyrare prissättning och hårdare beskattning av utsläpp är viktiga verktyg, men om dessa inte matchas med gemensamt finansierade investeringar i fossilfria alternativ kommer omställningsprocessen förstärka orättvisorna i dagens ekonomiska system. Då kommer de som inte har råd att göra klimatsmarta konsumtionsval, jobbar i utsläppsberoende sektorer, eller bor i en del av landet där

det är svårt att ta sig till jobb och fritidsaktiviteter på ett hållbart sätt att bära en för tung ekonomisk börda. Det kan leda till att många som motreaktion röstar på partier som vill sänka klimatambitionen. Kraften i de produktiva investeringarna styr omställningstakten.

Genom att förändra det finanspolitiska ramverket kan Sverige möjliggöra stora tekniksprång och klimatinvesteringar samtidigt som regioner som länge har varit pressade görs till bärare i omställningsprojektet. I den tredje delen av denna valstrategi visar vi att en majoritet av svenskarna är för att staten lånar till klimatinvesteringar. Nyindustrialisering, full sysselsättning, välbefinnande, välfärd och minskade klyftor mellan stad och land – blir detta klimatpolitikens huvudbudskap kan den utmana högerpopulismen på många orter och vinna bred popularitet. Grundbultarna i en sådan reformpolitik är att:

- **Inrätta en statlig investeringsbank för att stötta svensk industri genom omställningen**
- **Investera kraftigt i ny och upprustad järnvägs- och laddinfrastruktur**
- **Bygg ut elnäten och energiproduktionen för att bära den elektrifierade ekonomin**
- **Skärp kraven på AP-fonderna att fasa ut fossila investeringar**
- **Gör kollektivtrafiken bättre och billigare**

Inrätta en statlig investeringsbank för att stötta svensk industri genom omställningen

6

Staten måste ta ansvar för att möjliggöra strukturomvandlingen och stärka den svenska industrin i övergången till en fossilfri ekonomi. Målet med nyindustrialiseringen är hundratusentals nya, bra betalda jobb med goda villkor runt om i hela Sverige. Politiken bör sluta ett omställningskontrakt med industrier

och andra företag: placeras etableringar, kapital och jobb med bra arbetsvillkor i Sverige kommer staten garantera stöd och investera i det som krävs för att göra fossilfrihet lönsamt och internationellt konkurrenskraftigt. Mot detta kommer högern inte att ha något annat svar än sänkta skatter.

Investera kraftigt i ny och upprustad järnvägs- och laddinfrastruktur

7

Byggena av nya järnvägssträckor – exempelvis Norrbotniabanan – och kapacitetshöjande upprustningar av befintliga banor behöver utökas och snabbas på. Underhållet av järnvägen bör förstärkas och Trafikverkets resurser stärkas kraftigt. Bygg höghastighetsbanor på ett sätt som innebär klimateffektivitet så tidigt som möjligt. Höghastighets-

banan ska inte konkurrera med andra järnvägssatsningar vad gäller finansiering – vi har råd med båda och vi behöver båda – då nya stambanor för persontrafik ökar möjligheten att göra renoveringar av den befintliga järnvägen och öka kapaciteten för godstrafik. Laddinfrastrukturen för elbilar måste byggas ut och förstärkas kraftigt – i hela landet.

Bygg ut elnäten och energiproduktionen för att bära den elektrifierade ekonomin

8 Förutsättningarna för fortsatt snabb utbyggnad av vindkraften måste garanteras, både vad gäller snabba tillståndprocesser och statligt stöd om behov skulle uppstå. Investeringarna i stamnätet måste snabbas på. Kärnkraften kan avvecklas först när den förnybara kraftproduktionen, nätkapaciteten och nya lagrings- och vätgastekniker är tillräckligt utvecklade för att klara elektrifieringen.

De avreglerade regionala och kommunala elnäten är på många håll i stort behov av investeringar, därför måste den offentliga kontrollen över dessa tas tillbaka. Elförsörjningen är avgörande för svensk omställning och välstånd, men nu råder osäkerhet kring vilka aktörer som har det övergripande ansvaret. Det privata och spridda ägandet är också en stor säkerhetsrisk i kriser eller om näten skulle utsättas för attentat.

Skärp kraven på AP-fonderna att fasa ut fossila investeringar

9 Sveriges allmänna pensionsfonder (AP-fonderna), som förvaltar våra gemensamma pensionspengar, investerar fortfarande i kol, olja och gas i några av världens största fossila bolag.

Finansiella aktörer har en central roll i att minska ekonomins fossilberoende genom att styra kapital till hållbara alternativ. AP-fonderna ska vara ledande i detta.

Gör kollektivtrafiken bättre och billigare

10 För att ge fler möjligheten att ta sig till jobb och fritidsaktiviteter fossilfritt måste turtätheten utökas på regionala tåglinjer och i kollektivtrafiken, inte minst på sträckor där många idag behöver ta bilen. Staten bör ta ett större ansvar för att finansiera kollektivtrafikens investeringskostnader i utbyte

mot att regionerna inte höjer biljettpriserna. Därtill kommer subventioner krävas för att hålla priserna nere. Det finns många platser där kollektivtrafiken inte kommer kunna ersätta bilen, men om den ska bli ett realistiskt alternativ för fler behöver täckningen bli betydligt bättre än vad den är idag.

REFORM 11-15

Tryggt arbetsliv och trygg pension

Arbetslivet i Sverige har blivit ohållbart för stora löntagargrupper. Underbemanning, pressade scheman, otrygga anställningar och minskat inflytande över den egen arbetssituationen har på många arbetsplatser lett till en allt sämre arbetsmiljö. Möjlighet till återhämtning saknas för många arbetare och dödsfallen i arbetsplatsolyckor ligger på oacceptabla nivåer. Ingen ska behöva dö på jobbet. Samtidigt är det i dagens Sverige långt ifrån säkert att trygghetssystemen finns där om du blir sjuk eller arbetslös. A-kassan har kraftigt försämrats de senaste femton åren och Försäkringskassan har dragits med stora problem. Alldeles för många sjuka har hamnat mellan stolarna och lämnats i sticket.

Fler och fler inser att pensionen inte räcker eller kommer att räcka till. Pensionssystemet håller inte vad det har lovat och är konstruerat på ett sätt som missgynnar framför allt låg- och medelinkomsttagare. Den aktiva svenska arbetsmarknadspolitiken har urholkats under en längre period och hotas nu ytterligare av den pågående privatiseringen av Arbetsförmedlingen. I tider av arbetskraftsbrist och stora strukturomvandlingar är fler privatiseringsexperiment och marknadsmisslyckanden det sista vi behöver. Istället behövs reformer inom arbetsmarknadspolitiken, socialförsäkringarna och pensionssystemet för att skapa ett tryggare arbetsliv och en trygg pension för alla.

- **Inför kortare arbetstid, 6 veckors semester och 100 procents avdragsrätt för fackavgiften som steg mot ett hållbart arbetsliv**
- **Säkra kompetensförsörjningen med statlig arbetsförmedling**
- **Gör sjukförsäkringen mänsklig - avskaffa karensavdraget**
- **Stärk arbetslöshetsförsäkringen**
- **Inför ett bättre pensionssystem för låg- och medelinkomsttagare**

Inför kortare arbetstid, 6 veckors semester och 100 procents avdragsrätt för fackavgiften som steg mot ett hållbart arbetsliv

11

I svallvågorna efter coronapandemin måste också arbetare få en större möjlighet att få livet att gå ihop. De som inte har möjlighet att arbeta hemifrån ska ha rätt till arbetstidsförkortning och en arbetsvecka där 35 timmar motsvarar heltid med heltidslön. En sjätte semestervecka bör införas för att ge alla löntagarna del av den produktionsökning som för närvarande mestadels hamnar hos arbetsgivare och ägare.

Arbetsmiljöarbetet måste stärkas för att minska stressen och göra arbeten mindre slitsamma och farliga – människor ska inte bli sjuka eller behöva dö på eller av jobbet. Alla ska ha rätt till heltid och delade turer ska avskaffas. Ett fackligt medlemskap krävs för ett tryggare arbetsliv. Medlemsavgiften till fack och a-kassa ska vara 100 procents avdragsgill för alla löntagare.

Säkra kompetensförsörjningen med statlig arbetsförmedling

12

Under Alliansens regeringstid såg vi vad en privatisering av arbetsmarknadspolitiska insatser gav – oseriösa privata coacher som tog pengarna men inte gjorde jobbet. Nu har man påbörjat en ännu mer omfattande privatisering av Arbetsförmedlingen. Den måste stoppas. Arbetsförmedlingen och dess skattefinansierade insatser bör tas tillbaka under statlig kontroll. Vi behöver en utbyggd och aktiv arbetsmarknadspolitik

för att säkra kompetensförsörjningen och mota tillbaka arbetskraftsbristen i den offentliga och privata sektorn. Fokus ska ligga på att erbjuda arbetslösa yrkesutbildningar av hög kvalitet inom Komvux och yrkeshögskolan. Samhället måste hjälpa människor att ställa om och kunna ta de nya jobb som skapas i den fossilfria ekonomin och i den utbyggda offentliga sektorn. Det finns en enorm potential för Sverige med ett rejält kunskapslyft.

Gör sjukförsäkringen mänsklig – avskaffa karensavdraget

13

Under 2021 togs steg för att göra sjukförsäkringen mer mänsklig, men det är långt ifrån tillräckligt. Den som blir långtidssjukskriven idag möter fortfarande en fyrkantig rehabiliteringskedja, som många gånger tvingar ut sjuka människor på den öppna arbetsmarknaden. Rehabiliteringskedjan bör avskaffas

till förmån för en bedömningsprocess med fokus på hur den sjuka kan återfå sin arbetsförmåga. Karensavdraget är direkt arbetarfientligt och tvingar människor, framför allt arbetarkvinnor med låga löner, att gå till jobbet fast de är sjuka. Därför måste karensavdraget avskaffas helt.

Stärk arbetslöshetsförsäkringen

14

Arbetslöshetsförsäkringen har försämrats under årtionden. Allt färre har rätt till försäkringen och allt fler blir snabbt fattiga när de förlorar jobbet. Arbetslöshet ses alltmer som ett personligt problem istället för ett strukturellt problem som handlar om efterfrågan i ekonomin. En undermålig arbetslöshetsförsäkring försvagar löntagarnas ställning på arbetsmarknaden. En generös arbetslöshetsförsäkring stärker

däremot löntagarna. Det måste bli lättare att kvalificera sig till arbetslöshetsförsäkringen för behovsanställda och de som är nya på arbetsmarknaden. Därför måste det bli möjligt att få full ersättning efter sex månader och 40 timmars arbete i veckan ska räcka för att kvalificera sig till försäkringen. Taket måste höjas så att 70 procent av löntagarna får 80 procent av lönen vid arbetslöshet.

Inför ett bättre pensionssystem för låg- och medelinkomsttagare

15

Arbete till låga inkomster lönar sig för dåligt i det svenska inkomstpensionssystemet. Därför krävs det genomgripande reformer för att stärka låg- och medelinkomsttagares pensioner. Det krävs en höjning av inbetalningarna från 18,5 till 20 procent, garanti-pensionen bör ersättas med en grundpension och avsättningarna vid sjukdom, arbetslöshet och föräldraledighet måste höjas. I väntan på en större reformering av pensionssystemet måste

inbetalningarna höjas och garanti-pensionen stärkas. Den nya trygghetspensionens åldersgräns kan inte följa riktåldern, utan måste vara möjlig att få rätt till vid 61 års ålder, oavsett pensionsålder. I den tredje delen av denna valstrategi visar vi att 82 procent av svenskarna är positiva till regeringens förslag om att införa ett garantitillägg som skulle innebära att en miljon svenska pensionärer får i genomsnitt 750 kr mer i månaden skattefritt.

REFORM 16-20

Bryt segregationen och ryck upp kriminalitet med rötterna

Sverige har länge bedrivit en politik som har låtit segregationen växa. Ambitionerna för integrationen har varit för låga, den aktiva bostadspolitiken har övergivits, arbetsmarknadspolitiken har varit för svag, trygghetssystemen har bantats och de brottsbekämpande institutionerna har varit för dåligt rustade. De stora skillnader i livs- och uppväxtvillkor som råder i dagens Sverige sliter på den sociala sammanhållningen och den materiella trygghet som utgör grunden för vår välfärd och för tilliten i och till samhället.

Det är väl belagt i svensk kriminologisk forskning att socioekonomisk utsatthet och boendesegregation skapar

en grogrund för brottslighet. När de senaste femton årens exceptionella ökning av skjutvapenvåld diskuteras hamnar detta faktum oftast i skymundan. Socialtjänsten och andra förebyggande sociala insatser från samhället, som ska verka i riskmiljöer för att bryta rekrytering till brottslighet, är idag inte dimensionerade för de stora sociala klyftor som existerar i Sverige. Ska vi bli av med gängkriminaliteten måste den ryckas upp med rötterna, det vill säga klassamhället måste bekämpas. Sverige behöver ett brett antisegregationsprogram. Följande reformer bör göras till grundbultar i detta:

- **Fortsätt stärka polisen och rättsväsendet**
- **Stärk brottspreventionen och sätt ett mål om fler anställda i socialtjänsten**
- **Utrota barnfattigdomen i Sverige**
- **Utbilda arbetslösa för att kvalificera sig till bristyrken och välfärdsjobb**
- **Renovera miljonprogrammen och aktivera bostadspolitiken**

Fortsätt stärka polisen och rättsväsendet

16

För att bekämpa gängkriminaliteten måste poliserna bli fler och ges bättre verktyg att lagföra samhällsfarliga individer. Straffskärpningar är viktiga om de kan utformas så att de riktar sig mot våldsbenägna gänganslutna

och håller dessa ifrån gatorna under den period de är som mest brottsaktiva. När gängens ledarskikt sitter inne ökar samhällets möjligheter att nå fram till unga i riskmiljöer.

Stärk brottspreventionen och sätt ett mål om fler anställda i socialtjänsten

17

Forskningen har pekat ut effektiva brottsförebyggande insatser som ingriper tidigt när oros signaler uppstår hos barn, exempelvis familjeinriktade preventionsprogram med hembesök och föräldraträning. Det handlar om särskilda, riktade åtgärder i förskolan, inklusive familjestöd, samt breda skolprogram med speciella stödfunktioner för lärare, föräldrar och barn. Kommuner med utsatta områden larmar om att de saknar resurser för att stoppa rekryteringen till

brottslighet och behöver mer stöd från staten. Viljan att öka antalet poliser i eftersatta områden måste också gälla antalet anställda inom socialtjänst, skola och andra förebyggande verksamheter. En tydlig målsättning bör sättas upp om att kraftigt öka antalet anställda inom socialtjänsten, såsom insatser för att rekrytera fler poliser har gjorts tidigare. I den tredje delen av denna valstrategi visar vi att tre fjärdedelar av svenskarna vill att regeringen sätter ett sådant mål.

Utrota barnfattigdomen i Sverige

18

En rapport från Rädda Barnen visar att barn med minst en förälder född utomlands löper betydligt högre risk (43,7 procent) att växa upp i socioekonomisk utsatthet än barn vars föräldrar är födda i Sverige (7,3 procent). Det är den största skillnaden i hela EU. Den relativa barnfattigdomen i Sverige ligger idag på 23,1 procent. Att barn växer upp med så

olika ekonomiska förutsättningar fördjupar segregationen i en destruktiv spiral. Socialpolitiken, familjepolitiken, trygghetssystemen och de arbetsmarknadspolitiska programmen måste utformas för att garantera stabila uppväxtvillkor för alla barn i Sverige – detta bör vara ett tydligt politiskt mål. Inga barn ska växa upp i fattigdom.

Utbilda arbetslösa för att kvalificera sig till bristyrken och välfärdsjobb

19

I de föregående avsnitten föreslås reformer på välfärdsområdet och klimatområdet som kommer att skapa många nya jobb inom den offentliga sektorn och inom framtidens industrier. En stor del av dessa måste bemannas av de som idag är arbetslösa och för att detta ska bli möjligt måste SFI-programmen, Komvux och yrkesutbildningarna stärkas markant. Genom omfattande utbildningsinsatser kan

kompetensförsörjningen inom den offentliga och privata sektorn säkras och arbetslösheten sänkas. Människor måste rustas för att ta de nya jobben inom välfärden och industrin. Det är den bästa investering vi kan göra för framtiden. För att fler ska kvalificera sig krävs en integrationspolitik som kombinerar stärkt grundtrygghet och ställer tydliga krav på deltagande i utbildningsprogrammen.

Renovera miljonprogrammen och aktivera bostadspolitik

20

Av Sveriges 290 kommuner har 240 bostadsbrist. Enligt Boverkets beräkning av byggbehovet behövs cirka 60 000 nya bostäder årligen till och med 2030. Den enda rimliga målsättningen är att förverkliga detta byggbehov. Att inte klara bostadsförsörjningen är att skapa problem i hela samhället. Unga står i långa bostadsköer och familjer bor trångt i segregerade områden. Äldre kan inte lämna stora bostäder när kön till äldreboendet blir för lång. EBO-lagen, som har inneburit att nyanlända ges ersättning för att bosätta sig där de själva vill,

har fördjupat segregationen och försämrat den offentliga kontrollen över integrationen. Det behövs en nationell planering och styrning så att den typ av bostäder som behövs – men som marknaden inte är tillräckligt intresserad av – också byggs. Miljonprogrammen måste renoveras utan att privatiseras eller med höjda hyror som följd. Investeringstödet för hyresrätter måste fortsatt öka. Staten bör också upprätta system som kan garantera förmånliga krediter för nybyggnationer och renoveringar som samhället behöver men som marknaden ratar.

REFORM 21-23

Återuppbygg ett starkt folkförsvar

Rysslands olagliga och folkrättsvidriga anfallskrig mot Ukraina ritar brutalt om den säkerhetspolitiska kartan. När detta skrivs förs en intensiv debatt om ökade försvarsutgifter och en opinion

väcks om ett svenskt och finskt Nato-medlemskap. Oavsett hur dessa diskussioner landar måste Sverige snabbt och uthålligt bygga ett starkare eget svenskt försvar och civilförsvar.

- **Stärk Sveriges civilförsvar**
- **Låt de rika betala försvaret**
- **Bygg ut värnplikten**

Stärk Sveriges civilförsvar

21

Befintliga skyddsrum bör ställas i ordning och skyddsrum bli lagstadgat att finnas i alla nya byggnader och flerfamiljshus. Beredskapslager, likt de i Finland, bör uppföras för nödvändiga förnödenheter, råvaror och materiel. Riksbankens ansvar för att det finns fungerande betalningssystem i händelse av en kris bör stärkas. Cyberförsvaret behöver stärkas i hela samhället.

Vi måste ha ett samhälle med marginaler igen. Vi kan inte längre lita på att välsmorda leveranskedjor med just-in-time kan täcka alla behov i en

akut kris – oavsett om den är ett resultat av en pandemi, klimatkatastrofer, terrordåd eller krig.

Den svenska jordbrukspolitiken måste av klimatskäl, regionalpolitiska skäl och säkerhetspolitiska skäl öka självförsörjningsgraden av livsmedel. Vårt lands oberoende och frihet hänger på om vi i framtiden kan värna vårt territorium och skydda och föda vår befolkning. Målet är fred och säkerhet i vårt närområde och hela världen, men vi måste inse att priset för denna säkerhet kommer kosta mer de kommande åren.

Låt de rika betala försvaret

22

Det är rimligt att vår ökade försvarsförmåga betalas på ett långsiktigt hållbart sätt. Någon form av beredskapsskatt för

höga inkomster och förmögenheter införs så att inte en nödvändig upprustning av försvaret går ut över välfärden.

Bygg ut värnplikten

23

Det var bra att värnplikten återinfördes av den socialdemokratiska regeringen, men vi anser att fler borde inkallas till värnplikt och att den svenska försvarsförmågan byggs ut så fort som

möjligt. Kärnan i ett folkförsvar är att hela folket kan delta i sitt försvar. Den förmågan behöver öka och omfatta många fler områden än det militära.

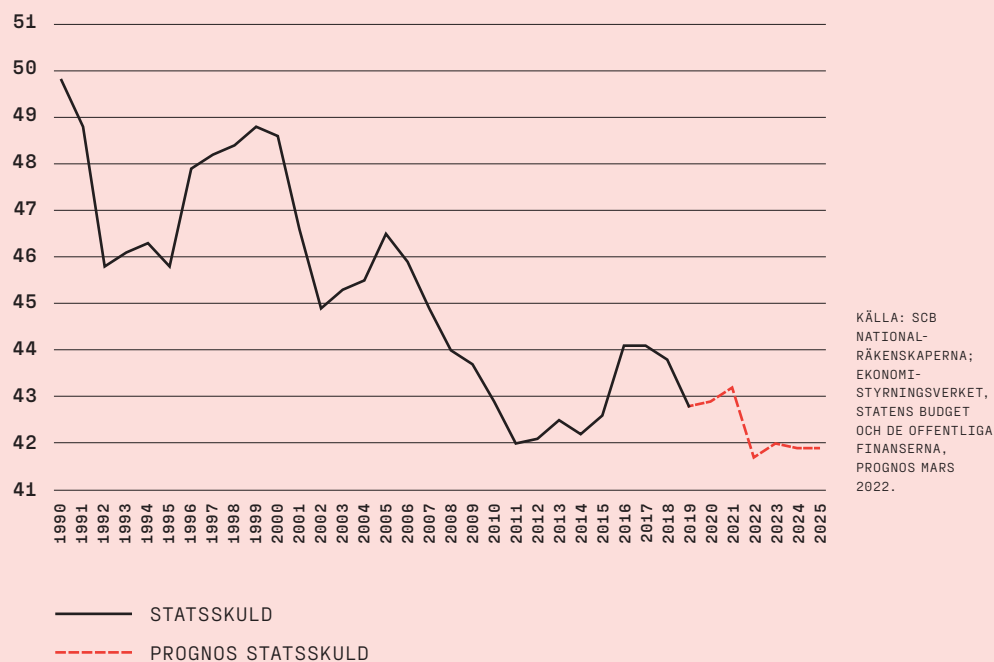

Dags för finanspolitisk omläggning för Sverige

VI HAR RÅD MED

REFORMER

FIGUR 5.

Skattekvoten 1990–2025 (procent av BNP).**Stort utrymme att öka statens skatteintäkter**

Har vi verkligen råd med stora satsningar på välfärden och investeringar i klimatomställningen? Ja, det har vi. Det finns gott om utrymme att öka skatteintäkterna för att säkra välfärdsstatens långsiktiga finansiering samtidigt som förutsättningarna för staten att lånefinansiera stora och nödvändiga investeringar i infrastruktur och klimatomställning aldrig har varit bättre än nu.

I takt med nedmonteringen av den svenska välfärdsstaten har skatterna sänkts väldigt mycket i Sverige de senaste trettio åren. I figur 5 ser vi hur den totala skattekvoten har sjunkit sedan 1990 då den låg på 49,8 procent av BNP. Valåret 2022 ligger den på 41,7 procent av BNP enligt Ekonomistyrningsverkets prognos. Skattekvoten har alltså sänkts med 8,1 procent av BNP – vilket är hisnande siffror i kronor och ören. Om

vi idag hade haft samma skattekvot som 1990 hade staten fått in omkring 400 miljarder kronor mer i skatteintäkter under 2022. Inte konstigt att försvaret, krisberedskapen, polisen, rättsväsendet, socialtjänsten, sjukvården, skolan, äldreomsorgen och trygghetssystemen har skurit ner och urholkats så mycket. 400 miljarder kronor årligen motsvarar grovt räknat 400 000 offentligt anställda.

Samtidigt har de ekonomiska klyftorna i Sverige ökat kraftigt under denna period. Sverige är det land inom OECD där ojämlikheten har ökat snabbast. Det handlar både om att värdet på tillgångar – som aktier och bostäder – har ökat kraftigt, och om att skattesänkningar och avdrag främst har gynnat höginkomstagare som äger sådana tillgångar.

I figur 6 listas några av de skatter som har sänkts eller helt tagits bort sedan 1992. Om man avskaffade de sex borgerliga jobbskatteavdragen skulle det generera över 100 miljarder kronor

FIGUR 6.

Exempel på skatter som har tagits bort eller sänkts.

ENHETLIG MOMS ÖVERGES	1992
ARVS- OCH GÅVOSKATT AVSKAFFAS	2005
FÖRMÖGENHETSSKATT AVSKAFFAS	2007
RUT-AVDRAG INFÖRS	2007
FÖRSTA JOBBSKATTEAVDRAGET	2007
ROT-AVDRAG INFÖRS	2008
FASTIGHETSSKATTEN AVSKAFFAS	2008
ANDRA JOBBSKATTEAVDRAGET	2008
TREDJE JOBBSKATTEAVDRAGET	2009
SÄNKT BOLAGSSKATT	2009
FJÄRDE JOBBSKATTEAVDRAGET	2010
SÄNKT BOLAGSSKATT	2013
FEMTE JOBBSKATTEAVDRAGET	2014
SJÄTTE JOBBSKATTEAVDRAGET	2018
SÄNKT BOLAGSSKATT	2019
VÄRNSKATTEN AVSKAFFAS	2020

KÄLLA:
HANSSON, ÅSA (2014),
"DAGS FÖR EN NY
SKATTEREFORM",
EKONOMISK DEBATT,
NR. 4 (42); FINANS-
DEPARTEMENTET.

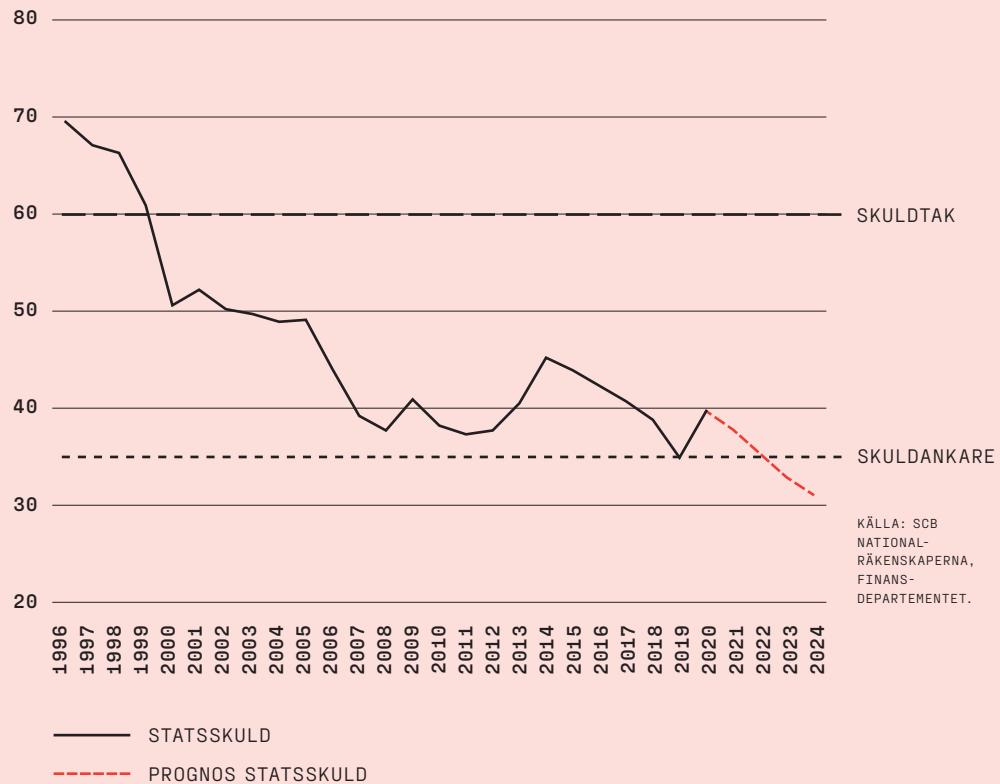
årligen i skatteintäkter. Enhetlig moms skulle kunna dra in 50–60 miljarder kronor årligen. Det stora problemet i Sverige idag handlar inte om att skatter är för låga på vanliga arbetsinkomster, utan om att vi har väldigt låga och ibland obefintliga skatter på kapital och stora förmögenheter. Sett till kapitalskatterna kan Sverige liknas vid ett skatteparadis,

Det stora problemet i Sverige idag handlar inte om att skatter är för låga på vanliga arbetsinkomster utan att vi har väldigt låga och ibland obefintliga skatter på kapital och stora förmögenheter.

såväl förmögenhetsskatt som arvs- och gåvoskatt är helt avskaffade. Även värnskatten avskaffades härom året och när detsamma skedde med fastighets-skatten ersattes den med en regressiv fastighetsavgift med ett tak som innebär att den som äger en 20-miljoners villa i Danderyd betalar lika mycket i skatt som den som äger en normalvilla ute i landet. Samtidigt har schablonskatten på investeringssparkonton (ISK) blivit ett kryphål för de som har stora kapital i fonder och aktier på börsen. Enligt finansdepartementet handlar det om ett skattebortfall på 116 miljarder kronor bara mellan 2018 och 2021. Då har vi inte nämnt alla de avdrag som främst gynnar höginkomsttagare, som rot-, rut- och ränteavdraget. Det finns helt enkelt ett stort utrymme för staten att öka skatteintäkterna för att

FIGUR 7.

Sveriges konsoliderade statsskuld som procent av BNP 1996-2024.

säkra finansieringen av statens löpande utgifter. I den tredje delen av denna valstrategi visar vi att rätt konstruerade kapitalskatter kan samla ett brett stöd bland väljarna, både vad gäller en ny förmögenhetsskatt, en mer progressiv fastighetsskatt och ett takbelopp på ISK-konton.

Underskottsmål gör nödvändiga låneinvesteringar möjliga

Under Magdalena Anderssons tid som finansminister syftade en av hennes största ekonomiska satsningar på att amortera och betala av på Sveriges redan låga statsskuld. Hundratals miljarder

kronor har spenderats på att trycka ner statsskulden samtidigt som många av välfärdsstatens institutioner har gått på knäna på grund av ständiga besparingskrav. Boven i dramat är Sveriges rigida finanspolitiska ramverk som skapades i kölvattnet av den ekonomiska krisen på 1990-talet. Ramverkets överskottsmål innebär att Sverige har som mål att gå med överskott och uppnå ett visst finansiellt sparande över en konjunkturcykel. Detta mål har omöjliggjort en expansiv finanspolitik som bygger på att staten lånar till nödvändiga investeringar i infrastruktur, bostadsbygge och klimatomställning och håller sysselsättningen uppe.

Katalys har länge drivit på för att slopa överskottsmålet och reformera

det finanspolitiska ramverket. Idag är vi inte längre så ensamma om det. Det akuta behovet av en klimatomställning har lett till att allt fler aktörer har börjat ifrågasätta ramverket. Idag kan man höra allt från chefsekonomer på storbankerna, nationalekonomer som Lars Calmfors

En högre statsskuld skulle påverka arbetslöshet och livsbetingelserna här och nu. Det skulle vara en investering i bättre liv för människorna som lever i vårt land.

och Klas Eklund, och vice Riksbankschefen Per Jansson förespråka en mer aktiv finanspolitik. Coronapandemin visade också att stora lånefinansierade satsningar kan göras utan att statsskulden ökar avsevärt. Vi är mitt inne i ett pågående paradigmskifte i synen på finanspolitikens roll och möjligheter.

För valåret 2022 är prognosen att Sveriges konsoliderade statsskuld, även kallad Maastrichtskulden, kommer landa på 35,4 procent av BNP. I figur 7 ser vi hur statsskulden har sjunkit sedan 1996 och att skulden i över två decennier har legat långt under EU:s rekommenderade skuldtak på 60 procent av BNP. Många länder i EU har statsskulder långt över skuldtaket och före pandemin låg genomsnittet på statsskulderna inom EU på 80 procent. Ett fortsatt överskottsmål gör att statsskulden sakta men säkert kommer att röra sig ner mot noll. För att undvika det har vi i Sverige även infört ett skuldankare där målet är att statsskulden ska hållas på en nivå runt 35 procent av BNP. Trots det visar Finansdepartementets prognos från hösten

2021 att statsskulden är på väg ner mot 31,1 procent fram till år 2024. Vi har en situation idag där överskottsmålet och skuldankaret – två oförenliga målsättningar – ryms inom det finanspolitiska ramverket samtidigt.

Så länge vi har tillväxt och BNP ökar varje år kommer det behövas ett underskottsmål om man vill stabilisera statsskulden vid en viss nivå. Vi på Katalys menar att Sverige utan några problem skulle kunna ha ett underskottsmål med sikte på att stabilisera statsskulden på mellan 50–60 procent av BNP. På tio år skulle det ge oss ett låneutrymme grovt räknat på 730–1 230 miljarder kronor det kommande decenniet. Med 1 000 miljarder kronor på 10 år skulle vi kunna möta de stora investeringsbehoven som finns i det svenska samhället.

Tongivande ekonomer talar om detta som en gyllene möjlighet för Sverige, en situation där dessa låneinvesteringar inte behöver kosta någonting utan istället skjuter statsskulden framåt, det vill säga tidpunkten för när skulderna är betalda.

Samtidigt skulle investeringar i klimatomställning, utbildning och infrastruktur samt fler bostäder skapa tillväxt som gör att skulderna minskar snabbare än de betalas av. Sveriges tillväxt och låga statsskuld i kombination med dagens låga räntor gör det lönsamt för staten att låna till nödvändiga och produktiva framtidsinvesteringar.

Dessutom skulle en statlig lånefinansiering av investeringar frigöra skattemedel som istället för att bekosta exempelvis infrastrukturprojekt kan användas till välfärdsstatens löpande utgifter som välfärden, försvaret, polisen och rättsväsendet. En högre statsskuld skulle påverka arbetslöshet och livsbetingelserna här och nu. Det skulle vara en investering i bättre liv för människorna som lever i vårt land.

Stort stöd för smart vänster- politik

De svenska väljarna vill ha vänsterpolitik

För att undersöka hur väljarstödet ser ut för delar av den politiska riktningen på Katalys progressiva reformförslag har vi låtit Novus göra en opinionsmätning med sju utvalda frågor. Dessa ska ses som komplement till andra mätningar Katalys nyligen har genomfört. Den som exempelvis vill läsa en mer detaljerad mätning om vinster i välfärden kan göra det i rapporten *Den ignorerade majoriteten: två av tre vill begränsa vinster i välfärden (2021)* och den som är intresserad av opinionen i pensionsfrågan hittar mer om den i *Pensionsoron: Så känner svenskarna inför sin pension (2021)*.

I den här undersökningen har vi ställt tre frågor som handlar om väljarnas inställning till höjda kapitalskatter. Närmare bestämt en om inställningen

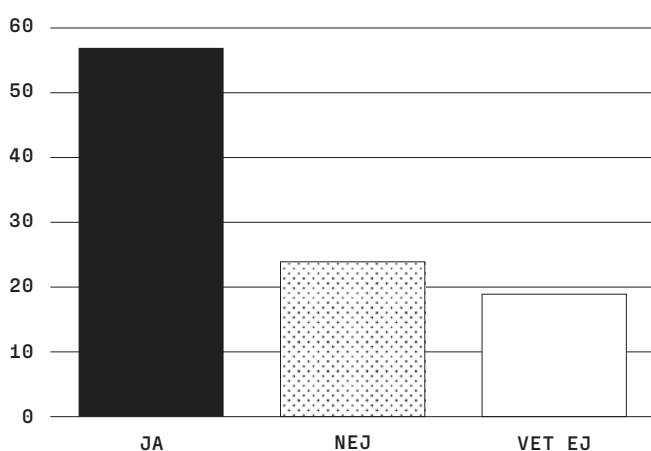
till en mer progressiv fastighetsavgift, en om att införa en förmögenhetsskatt och en om att införa ett takbelopp för ISK-konton. Sedan har vi ställt en fråga om privata sjukvårdsförsäkringar, en om regeringens aktuella pensionsförslag, en om lånefinansierade klimatinvesteringar och en om högre ambitioner för socialtjänsten.

De sju frågorna ställdes till ett slumpmässigt urval av Novus webbpanel under perioden 24 februari till 3 mars 2022. Individurvalet har dragits slumpmässigt. Antalet inkomna svar var 1 003 och med en svarsfrekvens på 56 procent anser Novus att undersökningen är representativ och att de slutsatser som presenteras i undersökningen gäller hela population som ska undersökas, det vill säga den svenska allmänheten. Nedan redovisas ett urval av resultaten, en fullständig tabell finns som bilaga (se s. 48–54).

En majoritet vill ha progressiv fastighetsavgift

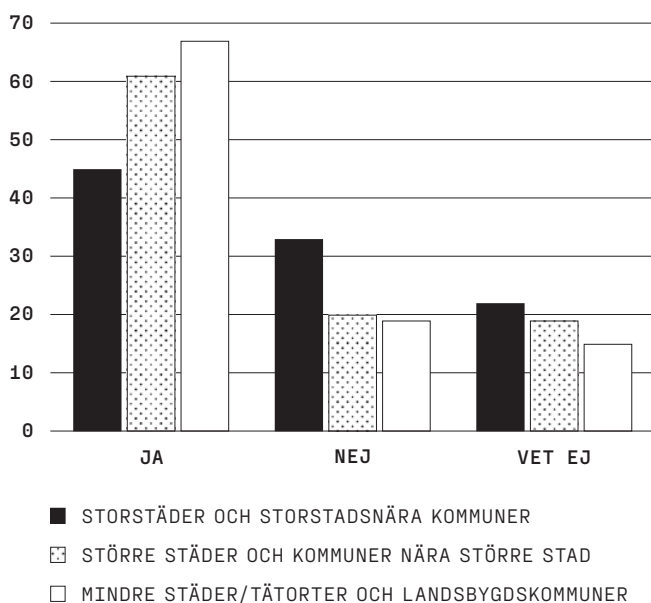
FIGUR 8.

Ska fastighetsavgiften förändras så att ägare av fastigheter taxerade över 15 miljoner kronor får betala mer än dagens takbelopp?

FIGUR 9.

Syn på högre fastighetsavgift för dyra fastigheter (efter bostadsort).

- STORSTÄDER OCH STORSTADSNÄRA KOMMUNER
- ▨ STÖRRE STÄDER OCH KOMMUNER NÄRA STÖRRE STAD
- MINDRE STÄDER/TÄTORTER OCH LANDSBYGDSKOMMUNER

En klar majoritet av väljarkåren är för att förändra fastighetsavgiften så att de med fastigheter taxerade över 15 miljoner får betala en högre avgift. Endast en fjärdedel motsätter sig en sådan reformering. Frågan handlar specifikt om fastigheter taxerade över 15 miljoner, men ger också en fingervisning om att en mer progressiv fastighetsavgift skulle kunna få brett stöd om den är rätt utformad. I en tid då fastighets- och bostadspriserna har stegrat i relation till värdet på arbete – och vidgat klyftorna – är det en viktig signal. Resultatet visar att få skulle motsätta sig större beskattning av de högst taxerade fastigheterna.

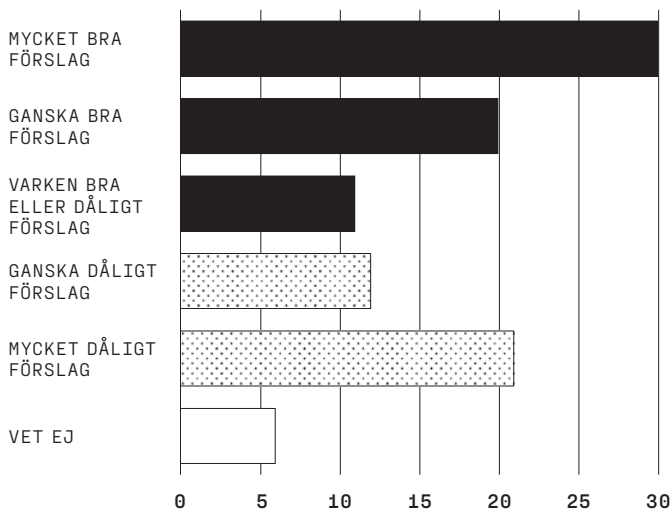
Förslaget samlar en klar majoritet oavsett om respondenterna bor i hyresrätt, bostadsrätt eller villa. Det finns dock en särskilt god potential att använda frågan för att mobilisera arbetare och väljare utanför storstäderna: stödet är 66 procent bland LO-medlemmarna, 67 procent i mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner samt 75 procent bland pensionärer. Stödet är starkast bland de rödgröna väljarna, men även bland de osäkra väljarna tycker 62 procent att förslaget är bra.

Den fullständiga frågan löd: Idag finns en fastighetsavgift med ett takbelopp som inte tar hänsyn till bostäders värde. Vill du att den avgiften förändras så att de med fastigheter taxerade över 15 miljoner får betala en högre avgift?

Hälften vill ha återinförd förmögenhetsskatt

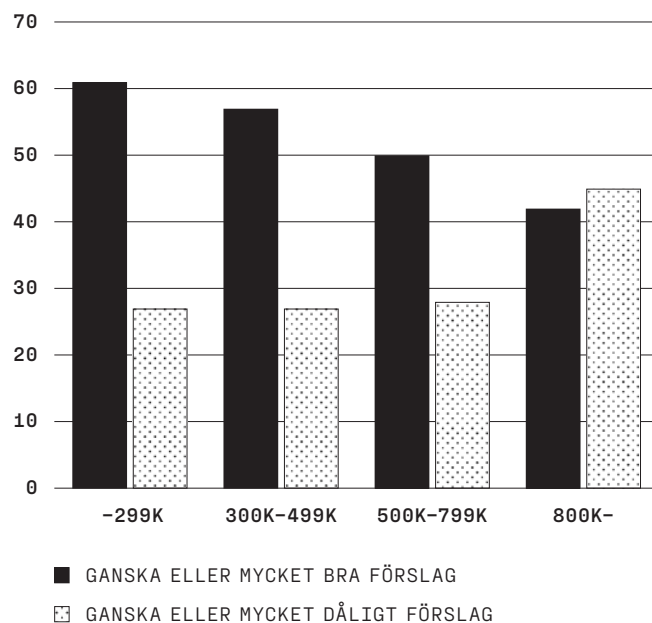
FIGUR 10.

Vad tycker du om att återinföra en förmögenhetsskatt för förmögenheter över 15 miljoner?

FIGUR 11.

Syn på återinförd förmögenhetsskatt för de rikaste (efter inkomst).

Varannan väljare tycker att det är ett bra förslag att återinföra en förmögenhetsskatt där de som har en förmögenhet på minst 15 miljoner kronor betalar skatt på den. Bara en tredjedel motsätter sig förslaget. Förmögenhetsskatten slopades helt i Sverige 2007 under Fredrik Reinfeldts första regeringsperiod. Mellan 1997 och 2017 minskade den totala egendomsbeskattningen från 1,5 procent av BNP till 1 procent av BNP i Sverige. Resultatet här visar att det finns potential att samla ett brett stöd för någon form av ökad förmögenhetsbeskattning riktad mot de rikaste i landet.

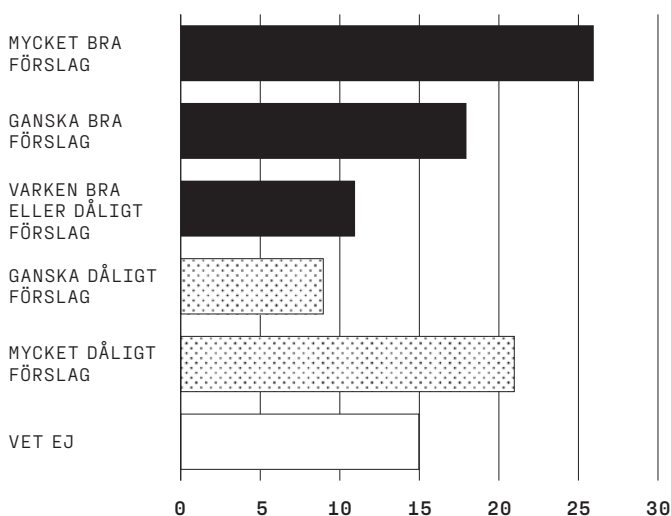
Resultaten visar, i likhet med svaren på föregående fråga, att förslaget har potential att mobilisera arbetarväljare. Bland LO-medlemmarna är 55 procent positiva. I figur 11 visas stödet för förslaget uppdelat på de svarandes hushållsinkomst. Inte oväntat är stödet lägst i den högsta inkomstgruppen och större bland dem med lägre inkomster.

Den fullständiga frågan löd: Vad tycker du om förslaget att återinföra en förmögenhetsskatt där de som har en förmögenhet på minst 15 miljoner kronor ska betala skatt på den?

Få fruktar ISK-tak

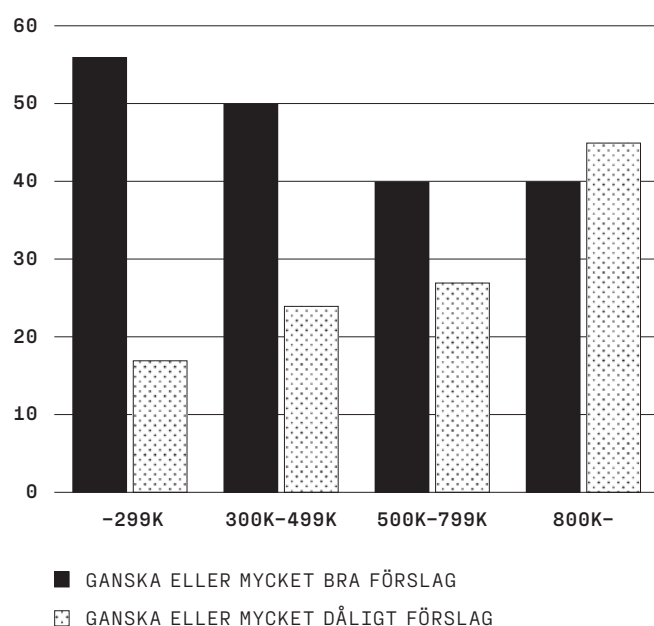
FIGUR 12.

Vad tycker du om att införa ett tiomiljonerstak för ISK-konton?

FIGUR 13.

Syn på tiomiljonerstak för ISK (efter inkomst).

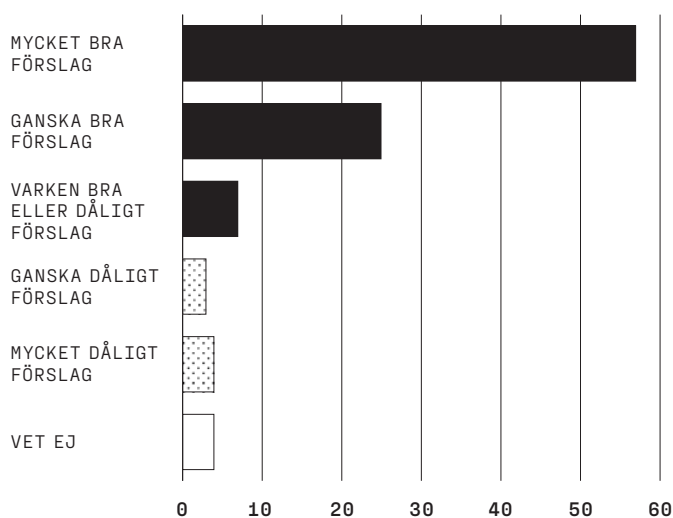
Endast en fjärdedel av befolkningen motsätter sig förslaget att införa ett takbelopp för ISK-konton på 10 miljoner kronor, medan 44 procent tycker att det är ett bra förslag. 11 procent säger att det varken är bra eller dåligt och 15 procent svarar att de inte vet. Resultaten visar en annan bild än den som ofta framförs i debatten av motståndare till ett ISK-tak, när de hävdar att det finns en folklig majoritet av småsparare på deras sida. Undersökningen visar att så inte är fallet om taket sätts högt. Bland den halva av befolkningen som har lägst hushållsinkomster finns en klar majoritet för förslaget (se figur 13). Det skickar en tydlig signal till politiken att en reform av systemet, så att ISK-förmånerna faktiskt riktar sig till småsparare och inte de som redan har stora tillgångar, kan bli populärt med rätt utformning och opinionsbildning.

Den fullständiga frågan löd: Dagens system för investeringssparkonton (ISK) innebär att placeringar i fonder och aktier beskattas med en schablon på kontovärdet som de senaste åren legat på 0,375 procent till skillnad från kapitalvinstbeskattningen på 30 procent. Vad tycker du om förslaget att införa ett takbelopp för ISK-konton på 10 miljoner kronor? Om en person har större tillgångar att placera ska dessa beskattas som vanligt med 30 procent på kapitalvinster.

82 procent vill ha garantipensionstillägg

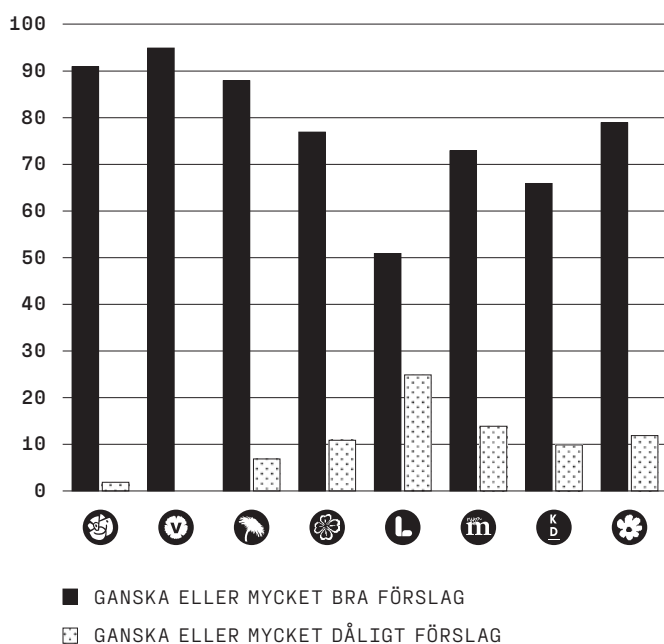
FIGUR 14.

Vad tycker du om att införa ett garantipensionstillägg?

FIGUR 15.

Syn på garantipensionstillägg (efter partisympati).

Hela 82 procent tycker att förslaget att införa ett garantitillägg som ger i genomsnitt 750 kronor i månaden skattefritt till en miljon svenska pensionärer är bra. Bland LO-medlemmarna är stödet så högt som 93 procent.

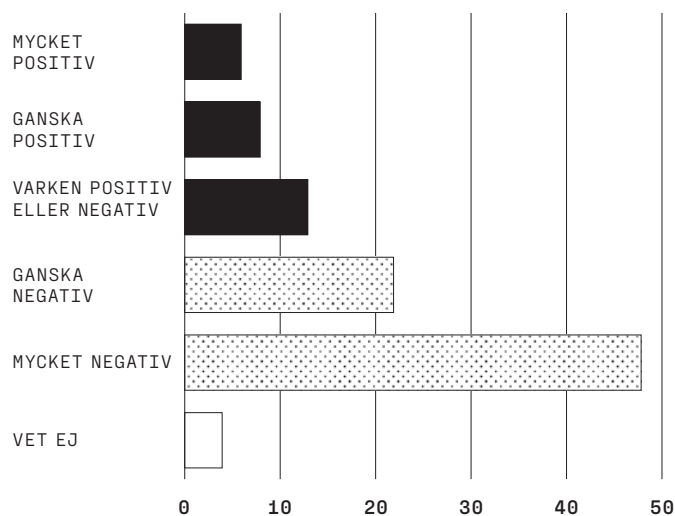
Inför den kommande omröstningen om förslaget i riksdagen visar undersökningen att en majoritet av samtliga partiets väljare tycker att förslaget är bra (se figur 15). Bortsett från Liberalerna är majoriteten överväldigande inom alla partier. Regeringen kan alltså lägga garantitillägget – som är en överenskommelse mellan Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet – på riksdagens bord med ett brett folkligt stöd i ryggen. Centerpartiet är den enda parten inom det nuvarande regeringsunderlaget som inte står bakom förslaget. Värt att notera i det sammanhanget är att 79 procent av C-väljarna tycker att det är ett bra förslag.

Den fullständiga frågan löd: I vår skariks-dagen rösta om ett förslag om att införa ett garantitillägg som skulle innebära att en miljon svenska pensionärer får i genomsnitt 750 kr mer i månaden skattefritt. Vad tycker du om förslaget?

Sju av tio är negativa till gräddfiler i vården

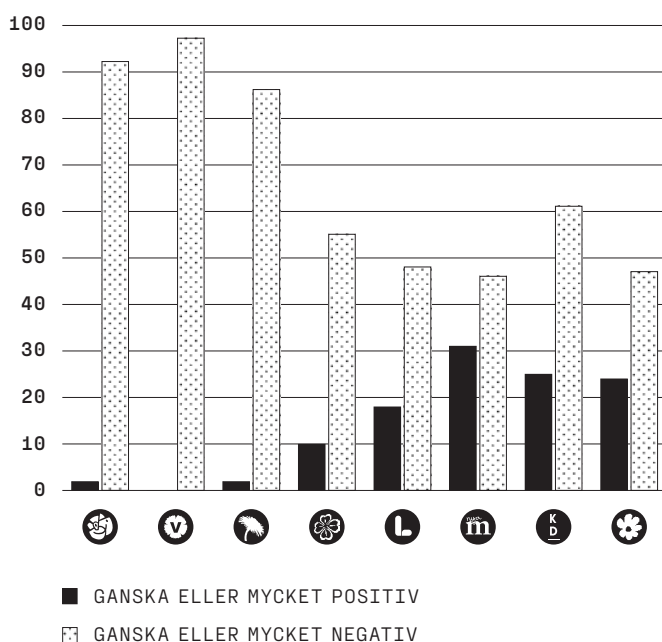
FIGUR 16.

Vad är din inställning till de privata försäkringsförturerna i vården?

FIGUR 17.

Syn på försäkringsförturerna (efter partisympati).

Sju av tio väljare är negativt inställda till att man inom delar av den skattefinansierade sjukvården låter patienter med privata sjukvårdsförsäkringar få snabbare tillgång till vård än regionens egna patienter. Regeringen har nyligen tillsatt en utredning för att se hur man kan stoppa skattefinansierade privata vårdgivare från att blanda försäkringspatienter och regionpatienter vid sina vårdinrättningar. På så vis kan man undvika att det finns olika köer för olika patienter, där privat försäkrade patienter har tillgång till en snabbare kö. Lösningen skulle då vara att privata vårdgivare får välja mellan att endast ta emot privat försäkrade patienter eller endast regionens patienter.

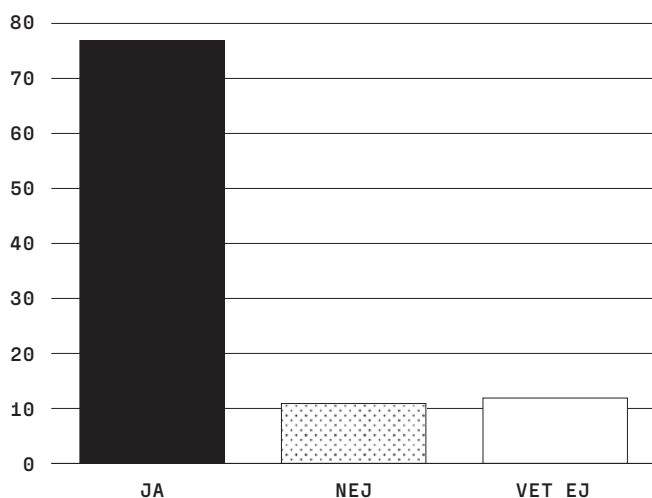
Resultatet visar att regeringen har stort stöd för sin ambition att stoppa förturer i sjukvården. Missnöjet med det nuvarande systemet är utbrett även bland borgerliga partiers väljare (se figur 17). Skulle Socialdemokraterna prioritera frågan i valrörelsen finns också potential att mobilisera arbetarväljare. Inställningen till förturerna är särskilt negativ bland LO-medlemmar och anställda inom offentlig sektor.

Den fullständiga frågan löd: Vad är din inställning till att man inom delar av den skattefinansierade sjukvården låter patienter med privata sjukvårdsförsäkringar få snabbare tillgång till vård än regionens egna patienter?

Tre av fyra vill bekämpa kriminalitet med fler socialarbetare

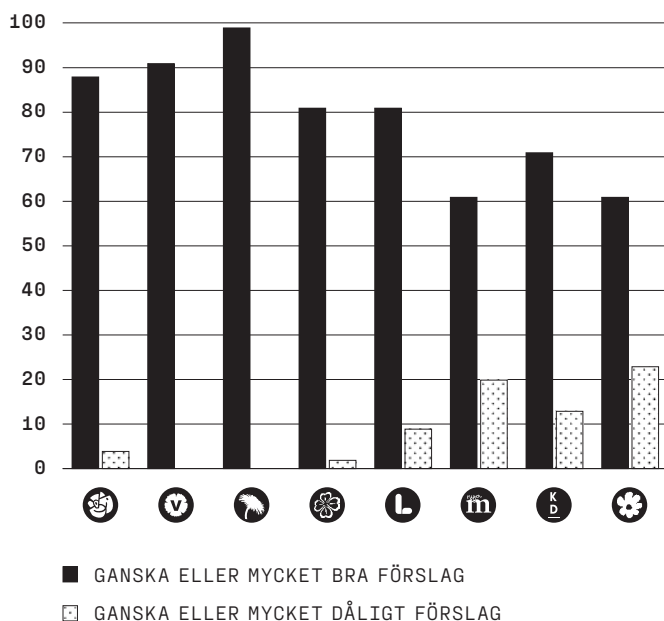
FIGUR 18.

Bör regeringen sätta ett mål för att öka antalet anställda inom socialtjänsten?

FIGUR 19.

Syn på målsättning för antal socialtjänstanställda (efter partisympti).

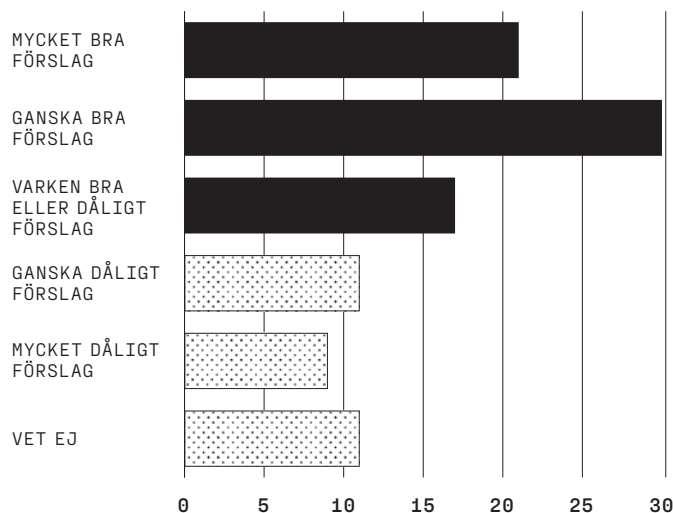
I likhet med hur regeringen har arbetat med en målsättning för att öka antalet poliser tycker tre av fyra väljare (77 procent) att ett motsvarande mål bör sättas för att öka antalet anställda inom socialtjänsten. Om Socialdemokraterna i valrörelsen sätter en sådan ambitiös målsättning skulle den alltså ha potential att appellera brett och förstärka bilden av att partiet är beredda att ta ett helhetsgrepp för att bekämpa kriminalitet. En klar majoritet bland samtliga partiers väljare tycker att ett mål för antalet fler anställda inom socialtjänsten bör sättas (se figur 19), endast var tionde väljare motsätter sig det. Bland LO-medlemmarna är stödet 84 procent.

Den fullständiga frågan löd: För att bekämpa kriminalitet har regeringen satt ett mål om att anställa 10 000 fler poliser. Tycker du att regeringen också bör sätta ett mål för att öka antalet anställda inom socialtjänsten (som genomför det brottsförebyggande arbetet)?

En majoritet vill låna till klimatinvesteringar

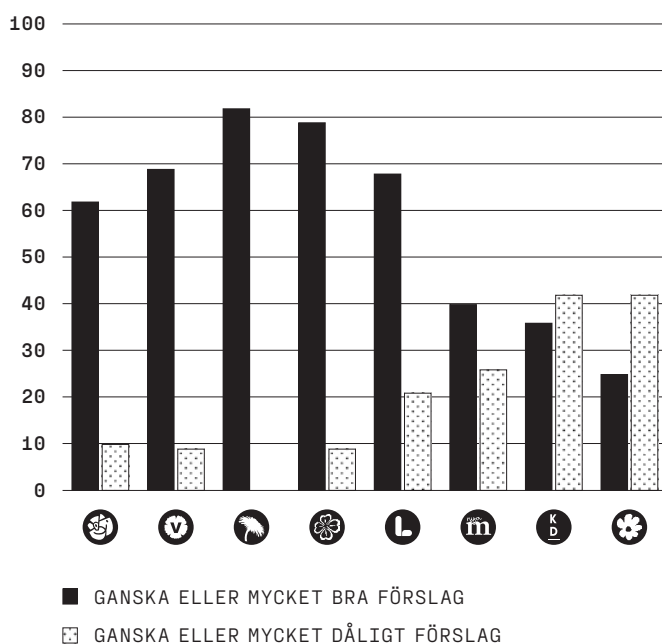
FIGUR 20.

Tycker du staten bör låna till investeringar med målet att snabba på klimatomställningen?

FIGUR 21.

Syn på låneinvesteringar för klimat- omställning (efter partisympati).

En majoritet av väljarkåren (51 procent) tycker att det är bra om staten lånar till investeringar i nödvändig infrastruktur i syfte att snabba på klimatomställningen och stärka Sveriges position i framtidens fossilfria ekonomi. Endast en femtedel tycker att det är ett dåligt förslag.

En närmare titt på inställningen bland partiernas väljare (se figur 21) visar att stödet är störst bland de rödgröna och de liberala partierna. Värt att notera är att åtta av tio C-väljare tycker att förslaget är bra. Skulle Annie Lööf och partiledning under valrörelsen och i en potentiell regeringsförhandling med de rödgröna partierna i höst motsätta sig avgörande låneinvesteringar skulle det vara i strid med de egna väljarnas vilja.

Den fullständiga frågan löd: Vad tycker du om förslaget att staten ska låna till investeringar i nödvändig infrastruktur - såsom järnväg, elnät och laddstolpar - i syfte att snabba på klimatomställningen och stärka Sveriges position i framtidens fossilfria ekonomi?

BILAGA.

Svarsresultat som tabeller*

Fråga 1. Idag finns en fastighetsavgift med ett takbelopp som inte tar hänsyn till bostäders värde. Vill du att den avgiften förändras så att de med fastigheter taxerade över 15 miljoner får betala en högre avgift?

	Totalt	Kön		Ålder				Utbildning		
		Man	Kvinna	18-29	30-49	50-64	65-79	Grundskola	Gymnasium	Universitet
Antal intervjuer	1003	508	495	200	354	247	203	178	437	364
Ja	57 %	57 %	57 %	37 %	60 %	58 %	70 %	61 %	55 %	54 %
Nej	24 %	30 %	19 %	32 %	23 %	26 %	18 %	19 %	23 %	30 %
Vet ej	19 %	14 %	24 %	31 %	17 %	16 %	12 %	20 %	21 %	16 %

	Sysselsättning						Boende			Hemnavarande barn?	
	Studerande	Arbetare	Tjänsteman	Egen företagare	Pensionär	Arbets-sökande	Hyses-lägenhet	Bostadsrätt	Villa/radhus	Ja	Nej
Antal intervjuer	128	271	251	64	208	25	218	206	555	332	671
Ja	32 %	58 %	55 %	46 %	73 %	61 %	59 %	55 %	57 %	57 %	57 %
Nej	31 %	21 %	30 %	41 %	17 %	27 %	19 %	23 %	27 %	26 %	24 %
Vet ej	37 %	21 %	16 %	13 %	10 %	11 %	22 %	22 %	16 %	17 %	19 %

	Fackligt medlemskap				Vilken sektor är du anställd i?		Civilstånd			Hushållsinkomst			
	Ej med	LO	TCO	Saco	Privat	Offentlig	Gift	Sambo	Singel	-299k	300k-499k	500k-799k	800k-
Antal intervjuer	159	129	73	75	301	228	407	214	382	168	236	228	249
Ja	47 %	66 %	49 %	59 %	51 %	62 %	62 %	58 %	51 %	67 %	64 %	60 %	50 %
Nej	34 %	13 %	29 %	29 %	29 %	19 %	25 %	26 %	23 %	13 %	19 %	23 %	34 %
Vet ej	19 %	21 %	22 %	12 %	20 %	18 %	13 %	15 %	26 %	20 %	17 %	18 %	16 %

	Ort			Stockholm	Mellan-sverige	Region			Norrland
	Storstäder och storstadsnära kommuner	Större städer och kommuner nära större stad	Mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner			Småland och Öarna	Sydsverige	Väst-sverige	
Antal intervjuer	367	339	297	230	252	84	148	200	89
Ja	45 %	61 %	67 %	45 %	68 %	54 %	58 %	50 %	73 %
Nej	33 %	20 %	19 %	33 %	16 %	19 %	24 %	33 %	14 %
Vet ej	22 %	19 %	15 %	22 %	16 %	27 %	18 %	17 %	13 %

	Partisympati								
	M	L	C	Kd	S	V	Mp	Sd	Osäkra
Antal intervjuer	161	10	51	52	287	94	22	173	97
Ja	36 %	24 %	35 %	47 %	75 %	72 %	70 %	50 %	62 %
Nej	49 %	71 %	44 %	47 %	7 %	1 %	7 %	35 %	11 %
Vet ej	15 %	5 %	21 %	5 %	17 %	27 %	23 %	14 %	27 %

*Siffrorna i tabellerna summerar inte alltid till hundra procent, det beror på att Novus avrundat till hela procent såväl i tabeller som i diagram.

Fråga 2. Vad tycker du om förslaget att återinföra en förmögenhetsskatt där de som har en förmögenhet på minst 15 miljoner kronor ska betala skatt på den?

	Totalt	Kön		Ålder				Utbildning		
		Man	Kvinna	18-29	30-49	50-64	65-79	Grundskola	Gymnasium	Universitet
Antal intervjuer	1003	508	495	200	354	247	203	178	437	364
5. Mycket bra förslag	30 %	26 %	34 %	28 %	28 %	31 %	36 %	38 %	26 %	29 %
4. Ganska bra förslag	20 %	17 %	23 %	11 %	24 %	19 %	22 %	12 %	23 %	18 %
3. Varken bra eller dåligt förslag	11 %	10 %	11 %	11 %	11 %	11 %	8 %	10 %	12 %	10 %
2. Ganska dåligt förslag	12 %	12 %	12 %	15 %	12 %	12 %	11 %	9 %	13 %	13 %
1. Mycket dåligt förslag	21 %	29 %	12 %	25 %	21 %	21 %	17 %	19 %	19 %	25 %
Vet ej	6 %	4 %	8 %	10 %	4 %	6 %	5 %	12 %	6 %	4 %
TOPBOX	50 %	44 %	57 %	39 %	52 %	50 %	58 %	50 %	50 %	47 %
BOTTOMBOX	33 %	42 %	24 %	40 %	33 %	32 %	28 %	28 %	33 %	39 %

	Syssetsättning						Boende			Hemnavarande barn?	
	Studerande	Arbetare	Tjänstemän	Egen företagare	Pensionär	Arbets-sökande	Hyses-lägenhet	Bostadsrätt	Villa/radhus	Ja	Nej
Antal intervjuer	128	271	251	64	208	25	218	206	555	332	671
5. Mycket bra förslag	26 %	28 %	30 %	15 %	34 %	39 %	39 %	29 %	26 %	28 %	32 %
4. Ganska bra förslag	14 %	23 %	19 %	9 %	26 %	1 %	17 %	23 %	19 %	20 %	20 %
3. Varken bra eller dåligt förslag	4 %	16 %	12 %	5 %	8 %	4 %	12 %	8 %	11 %	11 %	10 %
2. Ganska dåligt förslag	18 %	9 %	10 %	31 %	11 %	10 %	9 %	10 %	15 %	13 %	12 %
1. Mycket dåligt förslag	21 %	18 %	24 %	40 %	16 %	42 %	17 %	24 %	22 %	22 %	20 %
Vet ej	17 %	6 %	4 %	0 %	5 %	3 %	5 %	7 %	7 %	7 %	6 %
TOPBOX	40 %	51 %	49 %	24 %	60 %	40 %	57 %	52 %	46 %	47 %	52 %
BOTTOMBOX	39 %	27 %	35 %	71 %	27 %	52 %	26 %	33 %	36 %	35 %	32 %

	Fackligt medlemskap				Vilken sektor är du anställd i?		Civilstånd			Hushållsinkomst			
	Ej med	LO	TCO	Saco	Privat	Offentlig	Gift	Sambo	Singel	-299k	300k-499k	500k-799k	800k-
Antal intervjuer	159	129	73	75	301	228	407	214	382	168	236	228	249
5. Mycket bra förslag	20 %	39 %	24 %	27 %	22 %	36 %	32 %	25 %	31 %	41 %	37 %	26 %	24 %
4. Ganska bra förslag	17 %	20 %	16 %	25 %	21 %	22 %	20 %	23 %	18 %	20 %	21 %	24 %	18 %
3. Varken bra eller dåligt förslag	12 %	20 %	13 %	9 %	15 %	14 %	9 %	15 %	10 %	6 %	13 %	15 %	10 %
2. Ganska dåligt förslag	18 %	5 %	7 %	15 %	11 %	8 %	11 %	12 %	14 %	13 %	9 %	11 %	16 %
1. Mycket dåligt förslag	30 %	9 %	31 %	19 %	25 %	16 %	23 %	19 %	20 %	14 %	18 %	17 %	30 %
Vet ej	4 %	6 %	8 %	5 %	5 %	5 %	6 %	6 %	7 %	6 %	3 %	7 %	3 %
TOPBOX	37 %	59 %	40 %	52 %	43 %	58 %	52 %	48 %	50 %	61 %	57 %	50 %	42 %
BOTTOMBOX	47 %	15 %	38 %	35 %	36 %	24 %	33 %	31 %	34 %	27 %	27 %	28 %	45 %

	Ort			Region					
	Storstäder och storstadsnära kommuner	Större städer och kommuner nära större stad	Mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner	Stockholm	Mellan-sverige	Små-land och öarna	Syd-sverige	Väst-sverige	Norrland
Antal intervjuer	367	339	297	230	252	84	148	200	89
5. Mycket bra förslag	27 %	34 %	30 %	29 %	36 %	25 %	26 %	25 %	41 %
4. Ganska bra förslag	16 %	21 %	23 %	15 %	28 %	23 %	15 %	18 %	19 %
3. Varken bra eller dåligt förslag	9 %	9 %	14 %	10 %	8 %	19 %	14 %	8 %	11 %
2. Ganska dåligt förslag	12 %	13 %	12 %	10 %	6 %	14 %	20 %	16 %	11 %
1. Mycket dåligt förslag	29 %	17 %	15 %	29 %	13 %	16 %	20 %	26 %	16 %
Vet ej	6 %	6 %	6 %	7 %	8 %	3 %	5 %	7 %	2 %
TOPBOX	43 %	55 %	53 %	44 %	64 %	48 %	41 %	43 %	61 %
BOTTOMBOX	41 %	29 %	27 %	39 %	20 %	30 %	41 %	42 %	27 %

	Partisympati								
	M	L	C	Kd	S	V	Mp	Sd	Osäkra
Antal intervjuer	161	10	51	52	287	94	22	173	97
5. Mycket bra förslag	13 %	17 %	8 %	12 %	43 %	65 %	49 %	24 %	17 %
4. Ganska bra förslag	10 %	0 %	20 %	8 %	27 %	19 %	30 %	14 %	40 %
3. Varken bra eller dåligt förslag	7 %	10 %	12 %	17 %	10 %	4 %	9 %	10 %	21 %
2. Ganska dåligt förslag	18 %	5 %	29 %	29 %	7 %	0 %	7 %	13 %	16 %
1. Mycket dåligt förslag	47 %	68 %	28 %	31 %	6 %	1 %	3 %	35 %	3 %
Vet ej	6 %	0 %	3 %	3 %	7 %	11 %	2 %	4 %	3 %
TOPBOX	23 %	17 %	28 %	20 %	70 %	85 %	79 %	38 %	56 %
BOTTOMBOX	64 %	73 %	57 %	60 %	13 %	1 %	10 %	48 %	19 %

Fråga 3. Dagens system för investeringssparkonton (ISK) innebär att placeringar i fonder och aktier beskattas med en schablon på kontovärdet som de senaste åren legat på 0,375 procent till skillnad från kapitalvinstbeskattningen på 30 procent. Vad tycker du om förslaget att införa ett takbelopp för ISK-konton på 10 miljoner kronor? Om en person har större tillgångar att placera ska dessa beskattas som vanligt med 30 procent på kapitalvinster.

	Totalt	Kön		Ålder				Utbildning		
		Man	Kvinna	18-29	30-49	50-64	65-79	Grundskola	Gymnasium	Universitet
Antal intervjuer	1003	508	495	200	354	247	203	178	437	364
5. Mycket bra förslag	26 %	25 %	27 %	26 %	22 %	26 %	33 %	37 %	23 %	21 %
4. Ganska bra förslag	18 %	19 %	17 %	5 %	21 %	21 %	22 %	10 %	22 %	19 %
3. Varken bra eller dåligt förslag	11 %	10 %	12 %	8 %	14 %	8 %	12 %	8 %	12 %	11 %
2. Ganska dåligt förslag	9 %	10 %	9 %	8 %	10 %	12 %	7 %	3 %	10 %	13 %
1. Mycket dåligt förslag	21 %	27 %	14 %	36 %	17 %	20 %	13 %	23 %	16 %	23 %
Vet ej	15 %	9 %	22 %	17 %	17 %	13 %	14 %	18 %	17 %	12 %
TOPBOX	44 %	44 %	44 %	32 %	43 %	47 %	55 %	47 %	45 %	40 %
BOTTOMBOX	30 %	38 %	23 %	44 %	27 %	32 %	20 %	26 %	26 %	36 %

	Sysselsättning						Boende			Hemnavarande barn?	
	Studera	Arbetare	Tjänsteman	Egen företagare	Pensionär	Arbets-sökande	Hyres-lägenhet	Bostadsrätt	Villa/radhus	Ja	Nej
Antal intervjuer	128	271	251	64	208	25	218	206	555	332	671
5. Mycket bra förslag	18 %	22 %	25 %	18 %	31 %	38 %	34 %	25 %	23 %	23 %	27 %
4. Ganska bra förslag	9 %	21 %	22 %	10 %	21 %	12 %	17 %	19 %	18 %	18 %	18 %
3. Varken bra eller dåligt förslag	12 %	12 %	11 %	7 %	11 %	2 %	7 %	12 %	12 %	14 %	9 %
2. Ganska dåligt förslag	6 %	11 %	10 %	11 %	8 %	19 %	10 %	11 %	9 %	9 %	10 %
1. Mycket dåligt förslag	33 %	18 %	21 %	33 %	16 %	18 %	15 %	20 %	23 %	20 %	21 %
Vet ej	22 %	15 %	10 %	22 %	13 %	10 %	18 %	13 %	15 %	16 %	15 %
TOPBOX	27 %	44 %	47 %	28 %	52 %	51 %	51 %	44 %	42 %	41 %	46 %
BOTTOMBOX	39 %	29 %	32 %	44 %	23 %	37 %	24 %	31 %	32 %	29 %	31 %

	Fackligt medlemskap				Vilken sektor är du anställd i?		Civilstånd			Hushållsinkomst			
	Ej med	LO	TCO	Saco	Privat	Offentlig	Gift	Sambo	Singel	-299k	300k-499k	500k-799k	800k-
Antal intervjuer	159	129	73	75	301	228	407	214	382	168	236	228	249
5. Mycket bra förslag	19 %	31 %	16 %	23 %	20 %	27 %	27 %	18 %	29 %	39 %	27 %	21 %	23 %
4. Ganska bra förslag	12 %	25 %	24 %	20 %	25 %	16 %	21 %	19 %	15 %	17 %	23 %	19 %	17 %
3. Varken bra eller dåligt förslag	9 %	10 %	13 %	14 %	11 %	13 %	11 %	13 %	10 %	10 %	7 %	20 %	7 %
2. Ganska dåligt förslag	11 %	5 %	10 %	16 %	9 %	13 %	10 %	13 %	6 %	7 %	7 %	8 %	17 %
1. Mycket dåligt förslag	29 %	13 %	22 %	17 %	24 %	13 %	18 %	24 %	22 %	10 %	17 %	19 %	29 %
Vet ej	19 %	14 %	15 %	11 %	10 %	17 %	13 %	13 %	18 %	17 %	19 %	13 %	8 %
TOPBOX	32 %	57 %	40 %	43 %	45 %	43 %	48 %	37 %	44 %	56 %	50 %	40 %	40 %
BOTTOMBOX	40 %	19 %	32 %	32 %	34 %	26 %	28 %	37 %	28 %	17 %	24 %	27 %	45 %

	Ort			Region					
	Storstäder och storstadsnära kommuner	Större städer och kommuner nära större stad	Mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner	Stockholm	Mellan-sverige	Små-land och öarna	Syd-sverige	Väst-sverige	Norrland
Antal intervjuer	367	339	297	230	252	84	148	200	89
5. Mycket bra förslag	23 %	28 %	27 %	26 %	33 %	17 %	20 %	22 %	33 %
4. Ganska bra förslag	16 %	16 %	22 %	15 %	16 %	19 %	19 %	20 %	24 %
3. Varken bra eller dåligt förslag	9 %	12 %	11 %	8 %	12 %	16 %	10 %	10 %	11 %
2. Ganska dåligt förslag	10 %	8 %	10 %	7 %	8 %	10 %	11 %	12 %	11 %
1. Mycket dåligt förslag	25 %	20 %	16 %	26 %	18 %	20 %	27 %	19 %	10 %
Vet ej	17 %	15 %	12 %	18 %	13 %	19 %	12 %	17 %	11 %
TOPBOX	39 %	44 %	50 %	41 %	49 %	35 %	39 %	42 %	57 %
BOTTOMBOX	35 %	28 %	26 %	33 %	26 %	29 %	39 %	31 %	21 %

	Partisympati								
	M	L	C	Kd	S	V	Mp	Sd	Osäkra
Antal intervjuer	161	10	51	52	287	94	22	173	97
5. Mycket bra förslag	12 %	12 %	8 %	15 %	38 %	56 %	36 %	22 %	9 %
4. Ganska bra förslag	12 %	5 %	18 %	17 %	24 %	17 %	17 %	13 %	30 %
3. Varken bra eller dåligt förslag	14 %	0 %	9 %	17 %	14 %	7 %	4 %	4 %	15 %
2. Ganska dåligt förslag	14 %	31 %	17 %	14 %	9 %	1 %	6 %	7 %	11 %
1. Mycket dåligt förslag	44 %	52 %	26 %	35 %	2 %	0 %	5 %	38 %	12 %
Vet ej	4 %	0 %	21 %	2 %	14 %	20 %	32 %	15 %	23 %
TOPBOX	25 %	17 %	26 %	32 %	61 %	72 %	53 %	36 %	39 %
BOTTOMBOX	58 %	83 %	43 %	49 %	11 %	1 %	11 %	45 %	23 %

Fråga 4. I vår ska riksdagen rösta om ett förslag om att införa ett garantitillägg som skulle innebära att en miljon svenska pensionärer får i genomsnitt 750 kr mer i månaden skattefritt. Vad tycker du om förslaget?

	Totalt	Kön		Ålder				Utbildning		
		Man	Kvinna	18-29	30-49	50-64	65-79	Grundskola	Gymnasium	Universitet
Antal intervjuer	1003	508	495	200	354	247	203	178	437	364
5. Mycket bra förslag	57 %	52 %	63 %	55 %	57 %	59 %	60 %	66 %	58 %	50 %
4. Ganska bra förslag	25 %	26 %	23 %	23 %	27 %	23 %	23 %	25 %	23 %	28 %
3. Varken bra eller dåligt förslag	7 %	8 %	5 %	8 %	5 %	5 %	10 %	1 %	7 %	9 %
2. Ganska dåligt förslag	3 %	4 %	2 %	1 %	4 %	5 %	3 %	0 %	5 %	3 %
1. Mycket dåligt förslag	4 %	6 %	2 %	3 %	3 %	6 %	3 %	0 %	4 %	6 %
Vet ej	4 %	4 %	5 %	11 %	3 %	3 %	2 %	8 %	3 %	4 %
TOPBOX	82 %	78 %	87 %	78 %	84 %	82 %	83 %	90 %	81 %	78 %
BOTTOMBOX	7 %	10 %	4 %	3 %	7 %	10 %	5 %	0 %	9 %	9 %

	Sysselsättning						Boende			Hemnavarande barn?	
	Studierande	Arbetare	Tjänsteman	Egen företagare	Pensionär	Arbets-sökande	Hyses-lägenhet	Bostadsrätt	Villa/radhus	Ja	Nej
Antal intervjuer	128	271	251	64	208	25	218	206	555	332	671
5. Mycket bra förslag	53 %	59 %	51 %	52 %	61 %	81 %	62 %	55 %	56 %	57 %	58 %
4. Ganska bra förslag	22 %	27 %	29 %	17 %	24 %	12 %	21 %	26 %	26 %	27 %	24 %
3. Varken bra eller dåligt förslag	9 %	5 %	6 %	10 %	8 %	5 %	6 %	8 %	6 %	6 %	7 %
2. Ganska dåligt förslag	2 %	4 %	3 %	9 %	2 %	0 %	5 %	2 %	3 %	2 %	4 %
1. Mycket dåligt förslag	1 %	1 %	7 %	10 %	3 %	0 %	3 %	2 %	5 %	4 %	4 %
Vet ej	12 %	4 %	4 %	2 %	1 %	2 %	4 %	6 %	4 %	5 %	4 %
TOPBOX	76 %	86 %	80 %	69 %	85 %	93 %	82 %	82 %	82 %	83 %	82 %
BOTTOMBOX	4 %	5 %	10 %	20 %	5 %	0 %	8 %	5 %	7 %	6 %	7 %

	Fackligt medlemskap				Vilken sektor är du anställd i?		Civilstånd			Hushållsinkomst			
	Ej med	LO	TCO	Saco	Privat	Offentlig	Gift	Sambo	Singel	-299k	300k-499k	500k-799k	800k-
Antal intervjuer	159	129	73	75	301	228	407	214	382	168	236	228	249
5. Mycket bra förslag	49 %	68 %	51 %	46 %	54 %	57 %	56 %	56 %	59 %	64 %	60 %	54 %	51 %
4. Ganska bra förslag	27 %	25 %	22 %	29 %	29 %	26 %	25 %	25 %	24 %	22 %	26 %	30 %	26 %
3. Varken bra eller dåligt förslag	7 %	2 %	7 %	10 %	5 %	5 %	8 %	5 %	7 %	7 %	4 %	7 %	9 %
2. Ganska dåligt förslag	7 %	1 %	7 %	3 %	3 %	4 %	3 %	3 %	3 %	3 %	4 %	2 %	4 %
1. Mycket dåligt förslag	6 %	1 %	9 %	11 %	6 %	2 %	5 %	5 %	2 %	1 %	3 %	4 %	7 %
Vet ej	4 %	2 %	4 %	2 %	3 %	6 %	3 %	5 %	6 %	3 %	3 %	3 %	3 %
TOPBOX	76 %	93 %	73 %	75 %	83 %	83 %	82 %	82 %	83 %	86 %	85 %	84 %	76 %
BOTTOMBOX	13 %	2 %	16 %	14 %	8 %	6 %	8 %	8 %	5 %	4 %	7 %	6 %	11 %

	Ort			Region					
	Storstäder och storstadsnära kommuner	Större städer och kommuner nära större stad	Mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner	Stockholm	Mellan-sverige	Små-land och öarna	Syd-sverige	Väst-sverige	Norrland
Antal intervjuer	367	339	297	230	252	84	148	200	89
5. Mycket bra förslag	54 %	57 %	62 %	54 %	61 %	54 %	55 %	58 %	61 %
4. Ganska bra förslag	23 %	28 %	23 %	25 %	26 %	32 %	22 %	24 %	20 %
3. Varken bra eller dåligt förslag	8 %	6 %	5 %	8 %	3 %	6 %	10 %	7 %	5 %
2. Ganska dåligt förslag	4 %	2 %	4 %	4 %	1 %	5 %	4 %	4 %	4 %
1. Mycket dåligt förslag	5 %	3 %	3 %	6 %	4 %	1 %	2 %	2 %	5 %
Vet ej	5 %	5 %	2 %	3 %	5 %	1 %	7 %	5 %	5 %
TOPBOX	78 %	84 %	85 %	79 %	87 %	87 %	77 %	82 %	81 %
BOTTOMBOX	9 %	4 %	7 %	10 %	5 %	6 %	6 %	6 %	9 %

	Partisympati								
	M	L	C	Kd	S	V	Mp	Sd	Osäkra
Antal intervjuer	161	10	51	52	287	94	22	173	97
5. Mycket bra förslag	42 %	18 %	42 %	37 %	67 %	83 %	42 %	63 %	54 %
4. Ganska bra förslag	31 %	33 %	35 %	29 %	23 %	12 %	46 %	17 %	31 %
3. Varken bra eller dåligt förslag	9 %	24 %	12 %	14 %	4 %	2 %	1 %	5 %	10 %
2. Ganska dåligt förslag	8 %	5 %	8 %	4 %	1 %	0 %	7 %	4 %	0 %
1. Mycket dåligt förslag	6 %	20 %	3 %	6 %	1 %	0 %	0 %	9 %	0 %
Vet ej	5 %	0 %	0 %	10 %	3 %	2 %	4 %	3 %	6 %
TOPBOX	73 %	51 %	77 %	66 %	91 %	95 %	88 %	79 %	85 %
BOTTOMBOX	14 %	25 %	11 %	10 %	2 %	0 %	7 %	12 %	0 %

Fråga 5. Vad är din inställning till att man inom delar av den skattefinansierade sjukvården låter patienter med privata sjukvårdsförsäkringar få snabbare tillgång till vård än regionens egna patienter?

	Totalt	Kön		Ålder				Utbildning		
		Man	Kvinna	18-29	30-49	50-64	65-79	Grundskola	Gymnasium	Universitet
Antal intervjuer	1003	508	495	200	354	247	203	178	437	364
5. Mycket bra förslag	6 %	10 %	1 %	7 %	6 %	6 %	3 %	7 %	5 %	6 %
4. Ganska bra förslag	8 %	9 %	6 %	6 %	9 %	8 %	7 %	0 %	8 %	11 %
3. Varken bra eller dåligt förslag	13 %	18 %	8 %	16 %	10 %	16 %	12 %	14 %	11 %	13 %
2. Ganska dåligt förslag	22 %	20 %	23 %	20 %	24 %	19 %	23 %	23 %	25 %	18 %
1. Mycket dåligt förslag	48 %	40 %	57 %	42 %	47 %	49 %	55 %	54 %	46 %	47 %
Vet ej	4 %	3 %	5 %	10 %	5 %	2 %	0 %	3 %	4 %	5 %
TOPBOX	13 %	19 %	7 %	13 %	15 %	14 %	10 %	7 %	14 %	17 %
BOTTOMBOX	70 %	60 %	79 %	62 %	71 %	68 %	77 %	76 %	71 %	66 %

	Syssetsättning						Boende			Hemnavarande barn?	
	Studera	Arbetare	Tjänsteman	Egen företagare	Pensionär	Arbets-sökande	Hyres-lägenhet	Bostadsrätt	Villa/radhus	Ja	Nej
Antal intervjuer	128	271	251	64	208	25	218	206	555	332	671
5. Mycket bra förslag	11 %	3 %	7 %	20 %	2 %	4 %	2 %	5 %	8 %	7 %	5 %
4. Ganska bra förslag	5 %	7 %	11 %	8 %	6 %	0 %	12 %	6 %	6 %	7 %	8 %
3. Varken bra eller dåligt förslag	18 %	11 %	12 %	18 %	15 %	7 %	7 %	14 %	15 %	12 %	13 %
2. Ganska dåligt förslag	20 %	22 %	23 %	29 %	22 %	10 %	15 %	22 %	24 %	26 %	20 %
1. Mycket dåligt förslag	38 %	52 %	42 %	23 %	55 %	78 %	59 %	47 %	44 %	44 %	50 %
Vet ej	9 %	5 %	6 %	3 %	0 %	0 %	5 %	6 %	3 %	5 %	4 %
TOPBOX	16 %	10 %	18 %	28 %	8 %	4 %	15 %	11 %	14 %	14 %	13 %
BOTTOMBOX	57 %	74 %	65 %	51 %	76 %	89 %	74 %	69 %	68 %	69 %	70 %

	Fackligt medlemskap				Vilken sektor är du anställd i?		Civilstånd			Hushållsinkomst			
	Ej med	L0	TC0	Saco	Privat	Offentlig	Gift	Sambo	Singel	-299k	300k-499k	500k-799k	800k-
Antal intervjuer	159	129	73	75	301	228	407	214	382	168	236	228	249
5. Mycket bra förslag	10 %	5 %	7 %	6 %	6 %	3 %	6 %	4 %	6 %	1 %	6 %	4 %	11 %
4. Ganska bra förslag	12 %	2 %	14 %	14 %	12 %	6 %	7 %	8 %	8 %	7 %	8 %	6 %	9 %
3. Varken bra eller dåligt förslag	16 %	6 %	13 %	12 %	13 %	9 %	12 %	18 %	11 %	5 %	13 %	17 %	15 %
2. Ganska dåligt förslag	24 %	26 %	22 %	19 %	24 %	22 %	23 %	20 %	21 %	24 %	20 %	21 %	23 %
1. Mycket dåligt förslag	30 %	60 %	41 %	47 %	40 %	57 %	49 %	46 %	48 %	60 %	50 %	48 %	39 %
Vet ej	8 %	1 %	4 %	3 %	7 %	3 %	3 %	4 %	5 %	3 %	4 %	4 %	3 %
TOPBOX	22 %	7 %	20 %	20 %	17 %	9 %	13 %	12 %	14 %	7 %	13 %	10 %	20 %
BOTTOMBOX	54 %	86 %	63 %	65 %	63 %	79 %	72 %	66 %	69 %	84 %	70 %	69 %	62 %

	Ort			Region					
	Storstäder och storstadsnära kommuner	Större städer och kommuner nära större stad	Mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner	Stockholm	Mellan-sverige	Små-land och öarna	Sydsverige	Väst-sverige	Norrland
Antal intervjuer	367	339	297	230	252	84	148	200	89
5. Mycket bra förslag	8 %	4 %	4 %	9 %	4 %	8 %	5 %	4 %	5 %
4. Ganska bra förslag	9 %	8 %	5 %	11 %	5 %	4 %	12 %	6 %	7 %
3. Varken bra eller dåligt förslag	11 %	11 %	18 %	13 %	13 %	15 %	11 %	13 %	14 %
2. Ganska dåligt förslag	22 %	19 %	24 %	20 %	21 %	27 %	17 %	21 %	32 %
1. Mycket dåligt förslag	45 %	52 %	47 %	42 %	57 %	42 %	50 %	49 %	39 %
Vet ej	5 %	5 %	3 %	4 %	1 %	3 %	6 %	8 %	2 %
TOPBOX	17 %	13 %	9 %	20 %	8 %	12 %	17 %	9 %	12 %
BOTTOMBOX	68 %	71 %	70 %	62 %	77 %	69 %	67 %	69 %	71 %

	Partisympati								
	M	L	C	Kd	S	V	Mp	Sd	Osäkra
Antal intervjuer	161	10	51	52	287	94	22	173	97
5. Mycket bra förslag	13 %	3 %	9 %	7 %	1 %	0 %	2 %	12 %	1 %
4. Ganska bra förslag	18 %	15 %	1 %	17 %	1 %	0 %	0 %	11 %	5 %
3. Varken bra eller dåligt förslag	20 %	34 %	26 %	15 %	5 %	3 %	0 %	24 %	13 %
2. Ganska dåligt förslag	20 %	24 %	21 %	23 %	25 %	18 %	18 %	14 %	37 %
1. Mycket dåligt förslag	26 %	24 %	34 %	37 %	67 %	79 %	68 %	33 %	43 %
Vet ej	3 %	0 %	9 %	0 %	1 %	1 %	12 %	6 %	2 %
TOPBOX	31 %	18 %	10 %	25 %	2 %	0 %	2 %	24 %	5 %
BOTTOMBOX	46 %	48 %	55 %	61 %	92 %	97 %	86 %	47 %	80 %

Fråga 6. För att bekämpa kriminalitet har regeringen satt ett mål om att anställa 10000 fler poliser. Tycker du att regeringen också bör sätta ett mål för att öka antalet anställda inom socialtjänsten (som genomför det brottsförebyggande arbetet)?

	Totalt	Kön		Ålder				Utbildning		
		Man	Kvinna	18-29	30-49	50-64	65-79	Grundskola	Gymnasium	Universitet
Antal intervjuer	1003	508	495	200	354	247	203	178	437	364
Ja	77 %	70 %	85 %	73 %	79 %	79 %	76 %	79 %	77 %	75 %
Nej	11 %	15 %	6 %	12 %	9 %	12 %	12 %	8 %	10 %	13 %
Vet ej	12 %	15 %	9 %	15 %	12 %	10 %	12 %	13 %	13 %	12 %

	Syssetsättning						Boende			Hemnavarande barn?	
	Studera	Arbeta	Tjänsteman	Egen företagare	Pensionär	Arbets-sökande	Hyses-lägenhet	Bostadsrätt	Villa/radhus	Ja	Nej
Antal intervjuer	128	271	251	64	208	25	218	206	555	332	671
Ja	73 %	79 %	79 %	62 %	77 %	79 %	82 %	78 %	75 %	78 %	77 %
Nej	14 %	7 %	12 %	23 %	10 %	2 %	7 %	11 %	12 %	12 %	10 %
Vet ej	13 %	14 %	9 %	15 %	12 %	10 %	11 %	12 %	13 %	10 %	13 %

	Fackligt medlemskap				Vilken sektor är du anställd i?		Civilstånd			Hushållsinkomst			
	Ej med	LO	TCO	Saco	Privat	Offentlig	Gift	Sambo	Singel	-299k	300k-499k	500k-799k	800k-
Antal intervjuer	159	129	73	75	301	228	407	214	382	168	236	228	249
Ja	69 %	84 %	74 %	76 %	77 %	82 %	79 %	76 %	76 %	79 %	78 %	79 %	76 %
Nej	19 %	3 %	12 %	12 %	12 %	6 %	11 %	9 %	11 %	10 %	10 %	9 %	14 %
Vet ej	12 %	13 %	14 %	11 %	11 %	13 %	10 %	15 %	13 %	11 %	12 %	12 %	10 %

	Ort			Region		Stockholm	Mellan-sverige	Små-land och Öarna	Sydsverige	Väst-sverige	Norrländ
	Storstäder och storstadsnära kommuner	Större städer och kommuner nära större stad	Mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner								
Antal intervjuer	367	339	297	230	252	84	148	200	89		
Ja	76 %	80 %	76 %	74 %	83 %	75 %	79 %	76 %	70 %		
Nej	14 %	9 %	9 %	17 %	8 %	5 %	11 %	10 %	11 %		
Vet ej	11 %	11 %	15 %	10 %	9 %	20 %	10 %	14 %	20 %		

	Partisympati									
	M	L	C	Kd	S	V	Mp	Sd	Osäkra	
Antal intervjuer	161	10	51	52	287	94	22	173	97	
Ja	61 %	81 %	81 %	71 %	88 %	91 %	99 %	61 %	92 %	
Nej	20 %	9 %	2 %	13 %	4 %	0 %	0 %	23 %	5 %	
Vet ej	18 %	10 %	17 %	16 %	8 %	8 %	1 %	16 %	4 %	

Fråga 7. Vad tycker du om förslaget att staten ska låna till investeringar i nödvändig infrastruktur – såsom järnväg, elnät och laddstolpar – i syfte att snabba på klimatomställningen och stärka Sveriges position i framtidens fossilfria ekonomi?

	Totalt	Kön		Ålder				Utbildning		
		Man	Kvinna	18-29	30-49	50-64	65-79	Grundskola	Gymnasium	Universitet
Antal intervjuer	1003	508	495	200	354	247	203	178	437	364
5. Mycket bra förslag	21 %	19 %	22 %	22 %	22 %	17 %	21 %	25 %	17 %	24 %
4. Ganska bra förslag	30 %	33 %	28 %	34 %	29 %	27 %	34 %	36 %	27 %	32 %
3. Varken bra eller dåligt förslag	17 %	18 %	17 %	11 %	14 %	23 %	21 %	20 %	17 %	15 %
2. Ganska dåligt förslag	11 %	11 %	12 %	9 %	13 %	12 %	10 %	6 %	13 %	12 %
1. Mycket dåligt förslag	9 %	14 %	4 %	6 %	11 %	13 %	6 %	0 %	12 %	8 %
Vet ej	11 %	6 %	17 %	17 %	12 %	8 %	9 %	12 %	14 %	9 %
TOPBOX	51 %	52 %	50 %	56 %	51 %	44 %	55 %	61 %	44 %	56 %
BOTTOMBOX	21 %	25 %	16 %	15 %	24 %	25 %	16 %	6 %	26 %	20 %

	Totalt	Sysselsättning						Boende			Hemnavarande barn?	
		Studera	Arbetare	Tjänsteman	Egen företagare	Pensionär	Arbets-sökande	Hyres-lägenhet	Bostadsrätt	Villa/radhus	Ja	Nej
Antal intervjuer	128	271	251	64	208	25	218	206	555	332	671	
5. Mycket bra förslag	26 %	18 %	26 %	18 %	20 %	7 %	24 %	22 %	18 %	23 %	19 %	
4. Ganska bra förslag	38 %	26 %	32 %	21 %	32 %	42 %	24 %	34 %	32 %	32 %	30 %	
3. Varken bra eller dåligt förslag	10 %	16 %	14 %	22 %	20 %	34 %	20 %	12 %	18 %	14 %	19 %	
2. Ganska dåligt förslag	5 %	12 %	11 %	16 %	10 %	8 %	14 %	9 %	12 %	12 %	11 %	
1. Mycket dåligt förslag	4 %	10 %	9 %	21 %	10 %	5 %	8 %	8 %	10 %	8 %	10 %	
Vet ej	17 %	17 %	8 %	1 %	8 %	3 %	10 %	16 %	10 %	11 %	11 %	
TOPBOX	64 %	44 %	58 %	39 %	53 %	49 %	48 %	55 %	50 %	55 %	49 %	
BOTTOMBOX	9 %	23 %	20 %	37 %	20 %	13 %	22 %	17 %	21 %	20 %	21 %	

	Fackligt medlemskap				Vilken sektor är du anställd i?		Civilstånd			Hushållsinkomst			
	Ej med	L0	TC0	Saco	Privat	Offentlig	Gift	Sambo	Singel	-299k	300k-499k	500k-799k	800k-
Antal intervjuer	159	129	73	75	301	228	407	214	382	168	236	228	249
5. Mycket bra förslag	11 %	21 %	24 %	35 %	18 %	25 %	20 %	16 %	24 %	18 %	20 %	21 %	21 %
4. Ganska bra förslag	31 %	25 %	22 %	33 %	31 %	25 %	31 %	26 %	32 %	32 %	22 %	29 %	41 %
3. Varken bra eller dåligt förslag	17 %	18 %	14 %	12 %	16 %	16 %	21 %	18 %	14 %	23 %	21 %	17 %	11 %
2. Ganska dåligt förslag	13 %	14 %	16 %	13 %	11 %	14 %	10 %	14 %	11 %	11 %	14 %	11 %	11 %
1. Mycket dåligt förslag	13 %	9 %	14 %	3 %	12 %	6 %	9 %	13 %	7 %	3 %	10 %	10 %	12 %
Vet ej	14 %	12 %	10 %	4 %	12 %	14 %	9 %	13 %	12 %	12 %	13 %	12 %	5 %
TOPBOX	43 %	47 %	46 %	67 %	49 %	50 %	50 %	43 %	56 %	51 %	42 %	50 %	62 %
BOTTOMBOX	26 %	23 %	30 %	17 %	23 %	20 %	20 %	26 %	18 %	14 %	24 %	21 %	23 %

	Ort			Region					
	Storstäder och storstadsnära kommuner	Större städer och kommuner nära större stad	Mindre städer/ tätorter och landsbygdskommuner	Stockholm	Mellan-sverige	Små-land och öarna	Syd-sverige	Väst-sverige	Norrland
Antal intervjuer	367	339	297	230	252	84	148	200	89
5. Mycket bra förslag	23 %	22 %	15 %	24 %	20 %	16 %	27 %	16 %	15 %
4. Ganska bra förslag	32 %	29 %	30 %	32 %	30 %	27 %	30 %	26 %	41 %
3. Varken bra eller dåligt förslag	15 %	17 %	21 %	12 %	15 %	30 %	12 %	26 %	16 %
2. Ganska dåligt förslag	10 %	11 %	14 %	10 %	12 %	16 %	10 %	11 %	10 %
1. Mycket dåligt förslag	10 %	7 %	11 %	11 %	9 %	7 %	11 %	8 %	6 %
Vet ej	10 %	14 %	9 %	10 %	14 %	4 %	10 %	13 %	11 %
TOPBOX	55 %	51 %	45 %	56 %	51 %	43 %	56 %	42 %	56 %
BOTTOMBOX	19 %	18 %	25 %	21 %	21 %	24 %	21 %	20 %	17 %

	Partisympati								
	H	L	C	Kd	S	V	Mp	Sd	Osäkra
Antal intervjuer	161	10	51	52	287	94	22	173	97
5. Mycket bra förslag	12 %	34 %	32 %	10 %	24 %	39 %	39 %	11 %	22 %
4. Ganska bra förslag	28 %	34 %	47 %	26 %	38 %	30 %	44 %	14 %	35 %
3. Varken bra eller dåligt förslag	19 %	11 %	8 %	16 %	18 %	10 %	14 %	26 %	15 %
2. Ganska dåligt förslag	19 %	7 %	6 %	23 %	8 %	7 %	0 %	14 %	10 %
1. Mycket dåligt förslag	6 %	14 %	3 %	19 %	1 %	2 %	0 %	28 %	3 %
Vet ej	15 %	0 %	4 %	6 %	10 %	12 %	4 %	7 %	16 %
TOPBOX	40 %	68 %	79 %	36 %	62 %	69 %	82 %	25 %	57 %
BOTTOMBOX	26 %	21 %	9 %	42 %	10 %	9 %	0 %	42 %	13 %

Tyckte du att denna rapport var intressant, vill vi rekommendera följande läsning

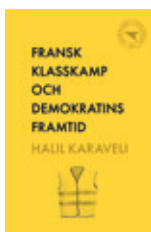
Hur förändras Sverige om högern bildar regering med stöd av Sverigedemokraterna efter nästa val? **Mats Wingborg** undersöker i boken **Blåbrunt Sverige** högerens politik och besöker de kommuner där SD redan idag är med och styr. Slutsatsen är att Sverige skulle förändras i grunden.

I rapporten **Rehabkedjan måste brytas** konstaterar **Lisa Gemmel** att S-regeringen har lagt fram flera nödvändiga förändringar för att stärka sjukförsäkringen – men det är inte nog. Det största problemet är rehabiliteringskedjan, och den lämnas med nuvarande reformer i princip intakt. Det duger inte.

I rapporten **Vi skär ner i välfärden för att rädda välfärden** visar **Niklas Altermark** och **Åsa Plesner** hur Socialdemokraterna gång på gång, sedan 1982, har legitimerat sina välfärdsnedsänkningar som ett försvar av välfärden. Detta har i sin tur begränsat handlingsutrymmet för att bedriva vänsterpolitik.

Finns det en framtid för demokratin utan en progressiv allians mellan arbetarklass och medelklass? I essän **Fransk klasskamp och demokratins framtid**, som spänner från den franska revolutionen till Macron, visar **Halil Karaveli** att Frankrikes vägval är en varning till progressiva i Sverige.

PRENUMERERA PÅ KATALYS NYHETSBRÄV FÖR ATT FÅ SENASTE NYTT OM VÅR UTGIVNING OCH VÅRA ARRANGEMANG: WWW.KATALYS.ORG/NYHETSBRÄV

Katalys – Institut för facklig idéutveckling

Katalys är ett oberoende fackligt idéinstitut som bedriver utredningsverksamhet och opinionsbildning. Våra verksamhetsområden är välfärd, samhällsekonomi, arbetsmarknad och fördelningsfrågor. Vår uppgift är att generera kunskap och perspektiv som kommer såväl den politiska debatten som fackföreningsrörelsen och dess företrädare på lokal, regional och central nivå till gagn. Men vår uppgift är även att driva den politiska debatten framåt i dessa frågor, med egna analyser och förslag grundade i fackliga perspektiv. Vi står på två ben – idéutveckling och politisk påverkan. Värderingsmässigt står vi på LO-medlemmarnas sida.

Katalys tror inte att ökade samhällsklyftor är en naturlig eller opåverkbar följd av en globaliserad värld. Vi ställer inte upp på resonemang om att bara för att det går att skapa en marknad av något som vi äger gemensamt, så ska den marknaden skapas. Vi ser att det finns konstruktiva vägar framåt för den svenska arbetsmarknaden och att de principer som en gång formade arbetsmarknaden är relevanta även i framtiden. Vi vill bidra till att den generella välfärden och trygghetssystem säkras och utvecklas. Katalys – Institut för facklig idéutveckling startades på initiativ av 6F – fackförbund i samverkan.

6F utgörs av LO-förbunden Byggnads, Elektrikerna, Fastighets, Målarna och Seko.

Besök vår hemsida: www.katalys.org

Vi har råd med framtiden

KATALYS 23 REFORMFÖRSLAG FÖR SVERIGE

1. Anställ 300 000 fler i skolan, sjukvården och äldreomsorgen.
2. Förbjud vinstläckage och aktiebolag i den skattefinansierade välfärden.
3. Avveckla marknadsstyrningen av den offentliga sektorn.
4. Stoppa privata sjukvårdsförsäkringar och säkra den gemensamma sjukvården.
5. Gör tandvården till en del av den allmänna sjukvården.
6. Inrätta en statlig investeringsbank för att stötta svensk industri genom omställningen.
7. Investera kraftigt i ny och upprustad järnvägs- och laddinfrastruktur.
8. Bygg ut elnäten och energiproduktionen för att bära den elektrifierade ekonomin.
9. Skärp kraven på AP-fonderna att fasa ut fossila investeringar.
10. Gör kollektivtrafiken bättre och billigare.
11. Inför kortare arbetstid, 6 veckors semester och 100 procents avdragsrätt för fackavgiften som steg mot ett hållbart arbetsliv.
12. Säkra kompetensförsörjningen med statlig arbetsförmedling.
13. Gör sjukförsäkringen mänsklig - avskaffa karensavdraget.
14. Stärk arbetslöshetsförsäkringen.
15. Inför ett bättre pensionssystem för låg- och medelinkomsttagare.
16. Fortsätt stärka polisen och rättsväsendet.
17. Stärk brottspreventionen och sätt ett mål om fler anställda i socialtjänsten.
18. Utrota barnfattigdomen i Sverige.
19. Utbilda arbetslösa för att kvalificera sig till bristyrken och välfärdsjobb.
20. Renovera miljonprogrammen och aktivera bostadspolitiken.
21. Stärk Sveriges civilförsvar.
22. Låt de rika betala försvaret.
23. Bygg ut värnplikten.